

2014-2017 DÖNEMİ FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

03	Derneğimiz
04	Hizmet Binalarımız
05	Yönetim Kurulumuz
07	Şubelerimiz
10	Faaliyetlerimiz - Dil ve Edebiyat dergisi
12	Faaliyetlerimiz - Dil ve Edebiyat dergisi özel dosyalar
13	Faaliyetlerimiz - Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisi
14	Cumartesi Buluşmaları
19	Kurslarımız
20	Yarışmalarımız
21	TDED Genel Merkez Etkinlikler
23	Şubelerimiz - Amasya
25	Şubelerimiz - Ankara
29	Şubelerimiz - Çankırı
30	Şubelerimiz - Çorum
31	Şubelerimiz - Erzurum
33	Şubelerimiz - Gebze
34	Şubelerimiz - Kahramanmaraş
36	Şubelerimiz - Karaman
37	Şubelerimiz - Kocaeli
39	Şubelerimiz - Konya
40	Şubelerimiz - Manisa
41	Şubelerimiz - Mersin
43	Şubelerimiz - Ordu
44	Şubelerimiz - Osmancık
45	Şubelerimiz - Sivas
46	Şubelerimiz - Tokat
47	Sosyal Medya ve Biz
49	Üzeyir İlbak - Dil ve Edebiyat dergisi Sayı: 47 Tefekkür ve Karşı Duruş Kaleleri Olarak Bizde Dergicilik

derneğimiz

“Medeniyet inşa etmek, güçlü bir dile sahip olmakla mümkündür. Dilini geliştirip zenginleştiremeyen, yabancı dil ve kültürlerin istilasından koruyamayan milletler, ne millî bir kültür oluşturabilir ne de oluşmuş kültürlerini koruyabilirler. Yozlaşma ve yabancılaşma dille sınırlı kalmayarak zamanla bütün değerlerin yok olmasına ve millî birliğin telafisi imkânsız zararlar görmesine sebep olur. Dili yozlaşan, gerek toplum hayatında gerekse bilim ve eğitimde millî dili geri planda kalan bir milletin geleceği ciddi şekilde tehlikeye düşer.”

Bu fikir etrafında ortak duygularla harekete geçen 102 Türkçe sevdalısı, 22 Mayıs 2008’de bir araya gelerek Dil ve Edebiyat Derneği’ni kurdu. Kurucuları arasında; dönemin TBMM Başkanı Bülent Arınç, dönemin Başbakanlık Müsteşarı, daha sonra Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, Sağlık Bakanı Dr. Mehmet Müezzinoğlu, dönemin Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın, şimdiki TDK Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kaçalın, sanatçılar, şairler, yazarlar ve edebiyatçılar, akademisyenler, belediye başkanları, Türkçe sevdalısı işadamları bulunmaktadır. Derneğimiz İçişleri Bakanlığı’nın tensibiyle 2012 yılında kurumsal isminin başına Türkiye kelimesini de alarak bugün Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği unvanıyla faaliyetlerine devam etmektedir. Derneğimizin amacı, dil bilincinin toplumda yerleşmesi ve gelişmesini sağlayacak faaliyetlerde bulunmak ve bu konuda çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlara destek vermektir.

Her türlü teknik araç ve gereçlerle donatılmış olan dernek genel merkezi, “Eyüp İlçesi, Feshane Caddesi, Nu: 3” adresin-

de bulunmaktadır. Derneğimiz gerek yönetimle ilgili işlerini gerekse dergi ve diğer kültürel faaliyetlerini bugün birarada bulunan üç ayrı hizmet binasında gerçekleştirmektedir. Derneğimiz haftanın her günü açıktır. Salonumuzda cumartesi günleri düzenli olarak halka açık, sorulu cevaplı Dil ve Edebiyat Buluşmaları başlıklı bir program icra edilmekte; bugün itibarıyla haftanın yedi gününe yayılmış çeşitli alanlarda eğitici seminerler verilmektedir.

Osmanlı Türkçesi, Arapça, Hat, Yazarlık Okulu, Türkçeyi Doğru Konuşma eğitim çalışmaları düzenli olarak yapılmaktadır. Bu çalışmalar bir kısmı Halk Eğitim Merkezleri ile yapılarak sertifika verilmektedir.

Derneğimiz ilk olağan genel kurulunu 18 Ekim 2008’de, ikinci olağan genel kurulunu ise 4 Aralık 2011’de yaptı. Bu kurullarda oluşturulan yönetim, denetleme, disiplin ve işişare yüksek kurulları bugüne kadar derneğimizin tüzüğü doğrultusunda pek çok etkinlik gerçekleştirerek TDED’in kurumsal yapısının tanınmasında ve etkinliğinin artırılmasında önemli hizmetlere imza attılar.

TDED Genel Merkezi’nin onayıyla bugün ülkemizin bazı il ve ilçesinde dil ve edebiyat dostları tarafından derneğimizin şubeleri açılmıştır.

Gerek Genel Ağ sitemiz, gerekse Facebook, Twitter ve Instagram hesaplarımız derneğimizin dil ve edebiyat dünyasına açılan iletişim kanallarını oluşturmaktadır. Süreli yayın organımız olan Dil ve Edebiyat dergimiz Aralık 2017 itibarıyla 108. sayısını, Dil ve Edebiyat Araştırmaları adlı akademik ve hakemli dergimiz ise 10. sayısını okurlarımızın hizmetine sunmuş bulunmaktadır.

hizmet binalarımız

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Genel Merkezi Hizmet Binası

Ahmet Yesevî Hizmet Binası

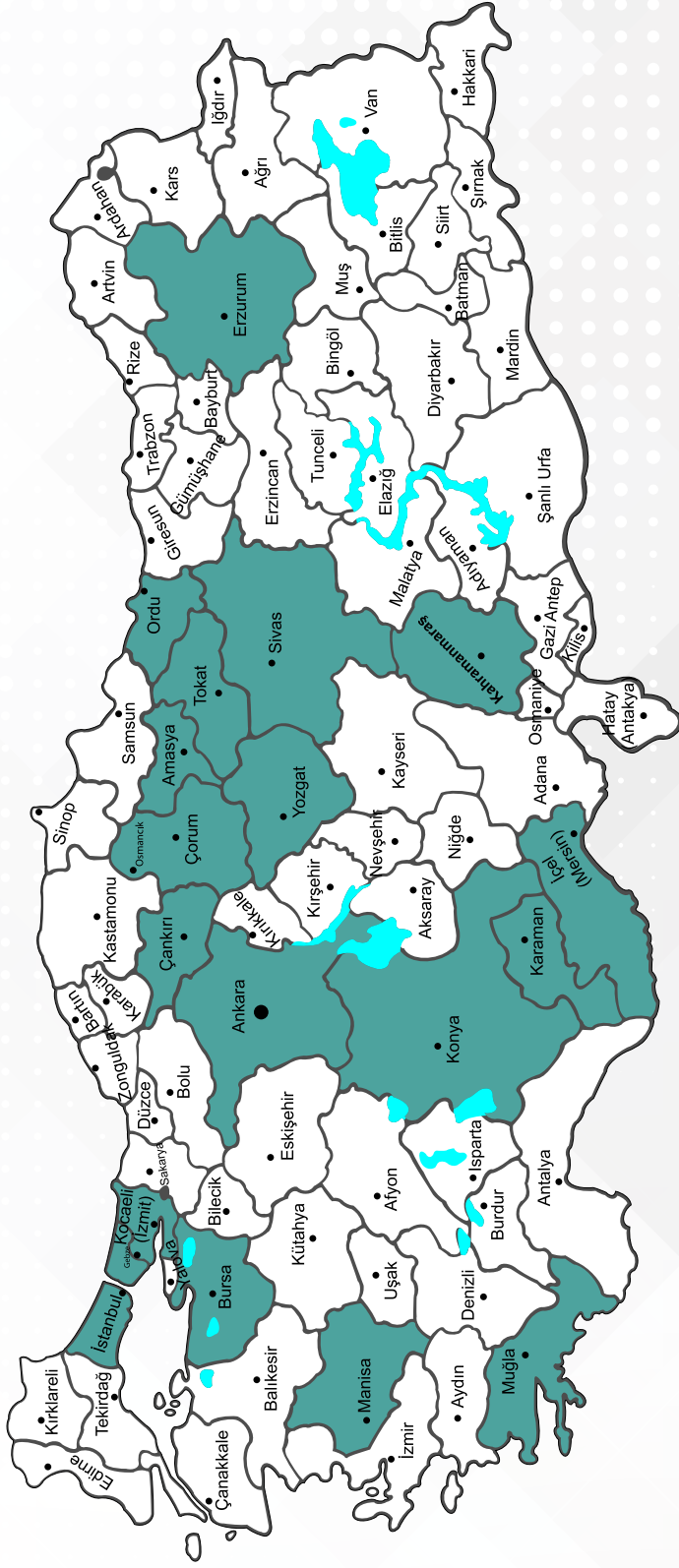
Sezai Karakoç Hizmet Binası

yönetim kurulumuz

EKREM ERDEM	Genel Başkan
SEYFULLAH ŞAHBAZ	Teşkilattan Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
KAMİL ÇAKIR	Kurumsal İlişkilerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
ÜZEYİR İLBAK	Basın Yayın ve Tanıtımdan Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
AV. ŞEVKET CANKUR	Ar-Ge'den Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
ZEKERİYA KAAN	Ekonomik İlişkilerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
METİN ÖZDEMİR	Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
DR. HÜSEYİN EMİN ÖZTÜRK	Eğitim ve Kültür İşlerinden Sorumlu Genel Bşk. Yrd.
FERUDUN TEKBIYIK	Genel Muhasip
HABİBE İSKENDER DELİBAŞ	Genel Sekreter
HACER ATILLA	Kadın Kollarından Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
MUSTAFA SERCAN ŞEN	Gençlik Kollarından Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
ALİ ERDEM	Üye
SABRİ KAYA	Üye
HALİL AYDIN	Üye
SEYFETTİN DİLAVER	Üye
FAYSAL ATMACA	Üye
LOKMAN YILDIRIM	Üye
ERDEM İSKENDEROĞLU	Üye
HİKMET SUNER	Üye
EKREM SIRMA	Üye
SAYİT MERT	Üye
SELİM EFE	Üye
NİYAZİ GEDİK	Üye
YASİR ŞAHİN	Üye
SADIK KARABIYIK	Üye
RAGİP GÜLTEKİN	Üye
HARUN TOPALCI	Üye
ÖMER ERTUĞRUL YILDIZ	Üye
SEYHAN BAYIR	Üye
METİN DEMİR	Üye

şubelerimiz

AMASYA

Hüseyin MENÇ - Başkan

Önder KAYA - Yönetim Kurulu Üyesi

ANKARA

Mehmet OYMAK - Başkan

Abdullah Erdem CANTİMUR - İstişare Kurulu

Necmettin EVCI - İstişare Kurulu

ÇANKIRI

İbrahim AKYOL - Başkan

Muharrem OVACIKLI - Genel Muhasip

ÇORUM

Turhan CANDAN - Başkan

Salih KARSLIOĞLU - Genel Muhasip

ERZURUM

Murat ERTAŞ - Başkan

Bünyamin AYDEMİR - Yönetim Kurulu Üyesi

Mustafa UĞURLU - Yönetim Kurulu Üyesi

GEBZE

Musa YAŞAROĞLU - Başkan

Hacer ALIOĞLU - Genel Sekreter

KAHRAMANMARAŞ

Cevdet KABAKÇI - Başkan

Erkan ÖZER - Yönetim Kurulu Üyesi

KARAMAN

Ayhan KAHRAMAN - Başkan

Ahmet AYDOĞDU - Genel Muhasip

KOCAELİ

Muhammet Ali ORAK - Başkan

Raşit FİDAN - Başkan Yardımcısı

KONYA

Muhammet Ali ORAK - Başkan

MANİSA

Selçuk ÖZDAĞ - Başkan

Muzaffer YURTTAŞ - Yönetim Kurulu Üyesi

Ozan ERDEM - Yönetim Kurulu Üyesi

MERSİN

Mustafa ERİM - Başkan

Ertuğrul YILDIZ - Yönetim Kurulu Üyesi

ORDU

Nuri KAHRAMAN - Başkan

Ekin Devrim Açıkgöz - Yönetim Kurulu Üyesi

OSMANCIK

Kazım Sekili - Başkan

Mahmut TÖKEL - Başkan Yardımcısı

Mustafa TANGU - Başkan Yardımcısı

SİVAS

Murat YÜKSEL - Başkan

Necmettin YILMAZ - Yönetim Kurulu Üyesi

Mehmet BAŞCİL - Yönetim Kurulu Üyesi

TOKAT

Mustafa UÇURUM - Başkan

YOZGAT

M.Fatih BAŞKAL - Başkan

Mustafa YALÇIN - Başkan Yardımcısı

faaliyetlerimiz

Dil *ve* Edebiyat

Aylık Dil Edebiyat ve Kültür Dergisi

TDED tüzel kişiliğince Aralık 2017’de 108’inci sayısı yayımlanan Dil ve Edebiyat dergisi, “Yeni Türkiye”nin medeniyet ufkuna sahip, İslam medeniyetinin kültür kodlarına uygun şiir ve edebiyat yazıları yayımlayan, Batılılaşma taraftarlarınca dilimizden uzaklaştırılan sözcük, deyim, deyiş ve terimleri yeniden Türkçemize kazandırma hedefini yayın ilkelerinden biri olarak benimseyen aylık bir edebiyat dergisidir.

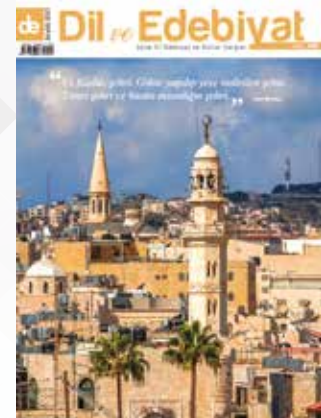
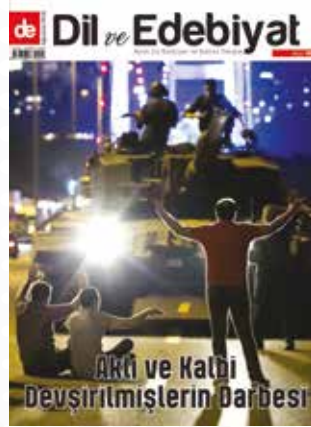
Bu önemli görevi hakkıyla yerine getirebilmek için dergimizi her yıl daha başarılı ve işlevli olacağı yeni aşamalara hazırlamak, bu süreçte gerekli değişiklik ve yenilikleri ihmal etmemek, edebiyat çevrelerinin itibarlı ve belirleyici aktörlerinden biri olmak, güncel edebî etkinliklere ön ayak olmanın yanı sıra geçmişteki dil ve edebiyat değerlerimizi bugünkü nesillere sevdirmek, böylece medeniyetimizin sürekliliğini sağlayacak kültür kodlarının yeni nesillere aktarımında etkin bir rol oynamak derneğimizin başlıca hedefleri arasındadır.

Dergimiz görsel ve fiziksel özellikleri, içeriği ve yayın çizgisiyle edebiyat dergileri içerisinde itibarlı bir konuma sahiptir. İlk sayısından itibaren içeriği ve estetik görünümü bakımından uzmanların önerileri doğrultusunda değişiklikler geçirmiş ve sürekli yenilenerek bugünkü hâlini almıştır.

Dergimiz Üzeyir İlbak’ın genel yayın yönetmenliği, Özcan Ünlü ve Zafer Acar’ın yayın yönetmenliğinde yayını sürdürmektedir. Yayımladığı şiir, hikâye, deneme, makale ve diğer eserlerle edebiyat dünyasında kendine özgü bir estetik ve duyarlılıkla belli bir tanınırlığa ve sanat kalitesine ulaşmış; pek çok şairimizin şiirlerine, öykücülerimizin öykülerine, deneme ve tanıtım yazılarına yer vermektedir. Tanınmış şair ve yazarlarımıza ilaveten pek çok gencimiz de ilk kez dergimizde yayımlanan şiir ve hikâyeleriyle belli bir tanınırlığa ve okunurluğa ulaşmıştır.

Özellikle “Dünya Şiirinden” başlığı altında Doğu, Batı, ABD ve Latin Amerika şairlerinden seçilen şiir örneklerine yer veren dergimiz, bununla Türk şiirinin gelişmesine, genç şairlerimizin yeni şiir formlarından haberdar olmasına, şiirdeki evrensel temaların farklı kültürlerce nasıl işlendiğini örnekleyerek Türk şiirinin zenginleşmesine katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Ayrıca Sezai Karakoç’un bazı şiirlerini tercüme ettirerek İran’da yayımlanmasına öncülük etmiştir.

Aylık tirajı yaklaşık dokuz bin olan dergimiz, hazırladığı özel dosyaları, ilgi çekici dil yazıları, şiir, deneme ve hikâyeleriyle edebiyatseverlerin ilgi odağı olmaya devam etmektedir.

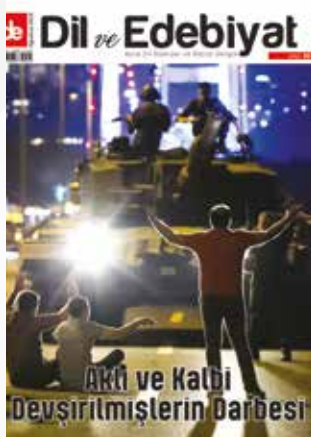
dergi özel dosyalar

1970'li yıllarda düşünce hayatımızda istisnai yeri olan Maveria dergisi özel sayısı yayımlandı. Maveria dergisi özel sayısında kuruculardan Rasim Özdenören'le uzun bir söyleşi yapıldı. Söyleşi Maveria ile ilgili akademik çalışmalara veri sağlayacak ebattadır. Dönemin önemli yazarlarından Atasoy Müftüoğlu söyleşisi de zikredilmeye değer.

Müslümanca düşünüşün öncü dergilerinden Diriliş, Sezai Karakoç ile özdeş bir aksiyon ve düşünce dergisidir. Ellili yaşlardaki yazar ve şairlerin tamamına yakın bir kısmını etkilemiştir. Sistematik bir çağ eleştirisi yapan ve batıyı, batı düşünüş biçimini net ifadelerle eleştiren Sezai Karakoç, Şehir-Medeniyet-Kültür algısı üzerinden örneklerle eleştirilerini temellendirir. İslam şehirlerini ve medeniyet anlayışını konu alan şiirlerinde bir medeniyet ve kültür şuuru inşa etmeye öncülük eder.

Türkiye'nin Batılılaşma serüvenine ve çarpık toplumsal yaşama biçimine eleştirilerde bulunan Dil ve Edebiyat, güncel meselelerin dışında kalmamayı da ilke edinmiştir. Bu bağlamda Taksim-Gezi olaylarını, Muhafazakar Sanat tartışmalarını ve 15 Temmuz darbe girişimini de kapaklarına taşıma görevini ifa etti.

Altı ayda bir yayımlanan akademik, hakemli Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergimiz her biri kalıcı bilginin üretilmesine yönelik hazırladığı özel sayılarla akademisyen ve araştırmacıların katkılarıyla yayını sürdürmektedir.

Yüzlerce bilimsel makalenin yayımlandığı akademik dergide ayrıca röportajlar, kitap tanıtımları, sempozyum/şûra ve kongre değerlendirmelerine yer verilmektedir. 2014 yılı itibarıyla Ulakbim-Dergipark sistemi üzerinden erişime açılan dergimiz SOBIAD, Research Bible (Academic Research Index), (ASOS) Akademia Sosyal Bilimler İndeksi, MLA (Modern Language Association) ve İdeal Online tarafından da taranmaktadır.

cumartesi buluşmaları

Her cumartesi Eyüp Sultan Genel Merkez binamız edebiyat, kültür ve düşünce hayatının önemli isimlerini ağırlamakta, bu isimlerin konferans vermelerine imkân sağlamaktadır. Ülkemizin önde gelen şair, roman ve hikâye yazarı, denemeci, akademisyen, gazeteci ve köşe yazarı Dil ve Edebiyat Buluşmaları'nın konuğu oldu. Derneğimiz salonunda medeniyet, kültür, edebiyat ve düşünce dünyamızın değerli pek çok ismini ağırladık.

Genel Merkezde 2015-2017 Yılları Arası Konuşmacı ve Konu Başlıkları

Tarih	Konuşmacı	Konu
03 Ocak 2015	Muhsin Kızılkaya	Barış Sürecinin Dili
10 Ocak 2015	Prof. Dr. Hayati Develi	Dilimiz Ufkumuz
17 Ocak 2015	Ahmet Efe	Neden Çocuk Edebiyatı?
24 Ocak 2015	Prof. Dr. Sami Şener	Sosyal Değişme
31 Ocak 2015	Prof. Dr. Azmi Özcan	Kültür Ve Sömürgecilik
07 Şubat 2015	Dr. Muammer Yıldız	Eğitimde Yeni Yaklaşımlar
14 Şubat 2015	Prof. Dr. Nurullah Genç	Şiirden Şuura
21 Şubat 2015	Dr. Yusuf Akçay	İslam Medeniyeti Ve Türkçe
28 Şubat 2015	Reşat Petek	Darbe Zincirinin 28 Şubat Halkası
07 Mart 2015	Abdullah Dölek	Eyüp İlçesi
14 Mart 2015	Yard. Doç. Dr. Nuri Sağlam	Milli Edebiyat Ve Ömer Seyfettin
21 Mart 2015	Yusuf Dursun	Şiir Burcunda Çanakkale
28 Mart 2015	Dr. Ali Mazak	Anadolu'da Ahilik
04 Nisan 2015	Prof. Dr. Ahmet Özel	Devlet Başkanı Olarak Hz. Peygamber
11 Nisan 2015	Dr. Hüseyin Emin Öztürk	Batı Çocuk Klasiklerinde Temel Değerler
18 Nisan 2015	Prof. Dr. Muhammed Nur Doğan	Divan Şiirinde Osmanlı Hayatı
25 Nisan 2015	Prof. Dr. Feridun Emecan	Osmanlı Devletinin Kuruluşu
02 Mayıs 2015	Prof. Dr. Mehmet İpşirli	Mimar Sinan Çağında Osmanlı Toplumu
09 Mayıs 2015	Prof. Dr. Ebubekir Sofuoğlu	Kültürel Sömürgecilğe Karşı Ortak Edebiyat
16 Mayıs 2015	Abdurrahman Şen	İstanbul'un Kültür Hayatında Tiyatro
23 Mayıs 2015	Prof. Dr. Ali Rıza Abay	Manevi Hizmetlerin Sosyolojik Temelleri
30 Mayıs 2015	Bestami Yazgan	Gönül Burcunda Şiir
14 Kasım 2015	Prof. Dr. Ebubekir Sofuoğlu	Gençlik Ve Modernizm
21 Kasım 2015	Fehmi Demirbağ	Ebabil Operasyonu
28 Kasım 2015	Sıtkı Aslanhan	Başarı Ve Mutluluk İçin Hayata Gülümse

2016 Yılı

Tarih

09 Ocak 2016
16 Ocak 2016
23 Ocak 2016

30 Ocak 2016
06 Şubat 2016

13 Şubat 2016

20 Şubat 2016
27 Şubat 2016

05 Mart 2016
12 Mart 2016
19 Mart 2016
26 Mart 2016
02 Nisan 2016
09 Nisan 2016

16 Nisan 2016
23 Nisan 2016
30 Nisan 2016
07 Mayıs 2016
14 Mayıs 2016

Konuşmacı

Dr. Yusuf Gedikli
Yrd. Doç. Dr. Bahtiyar Aslan
Prof. Dr. Birol Emil

Mehmet Atilla Maraş
Nurullah Genç

Nuh Arslantaş

Veli Şirin
Cihan Aktaş
Mustafa Özçelik
Mustafa Demirci
Muzaffer Albayrak
Nurettin Durman
Yusuf Kaplan
Vehbi Vakkasoğlu

İsmail Safa Üstün
Bestami Yazgan
Mustafa Özel
Üzeyir İlbak
Mustafa Yazgan

Konu

Dillerin Şifresi
Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Şiir Estetiği
Hocaların Hocası Mehmet Kaplan'ın
Düşünce Dünyası
Şiir ve Okur Sohbeti
Görünenin Şiiri Fotoğraf,
Görünmeyen Fotoğrafı Şiir
Müslüman Ve Yahudilerin Birlikte
Yaşama Tecrübeleri
Hayatı Ve Eserleriyle Şemsettin Sami
Edebiyat Ve Sinemanın Etkileşimi
Âkif'i Anlamak
Hayatı Ve Şiirleri İle Yaman Dede
Öncesi Ve Sonrasıyla Çanakkale Savaşı
Şiir Yolculuğu
Çağrısı Çağı Kuracak Bir Gençlik
Sevgi Ve Şefkat Peygamberi
Hz. Muhammed (s.a.v)
Osmanlı Coğrafyası Ve İran
Şiir Burcunda Çocuk
Edebiyatta Para Ve İktisat
Üç İstanbul
Necip Fazıl Kısakürek

18 Mayıs 2016
21 Mayıs 2016
28 Mayıs 2016
01 Ekim 2016
08 Ekim 2016
15 Ekim 2016

Kamil Çakır
Harun Yöndem
Resul Köse
Dr. Cezmi Eraslan
Dr. Yusuf Kaplan
Dr. Yusuf Ekinci

22 Ekim 2016

Cevat Akkanat

05 Kasım 2016
12 Kasım 2016
19 Kasım 2016
26 Kasım 2016
03 Aralık 2016

Harun Yöndem
Tayfur Esen
Ömer Faruk Yelkenci
Dr. Hüseyin Emin Öztürk
Nedret Apaydın

10 Aralık 2016
17 Aralık 2016
24 Aralık 2016

Prof. Dr. Davut Dursun
Hüseyin Akın
Prof. Dr. Hacı Duran

31 Aralık 2016

Oğuz Saygın

Şiir Dinletisi
Bahar Ve İstanbul
Çanakkale
İstanbul'un Kurtuluşu
15 Temmuz Ruhü
Ahilik Ve Günümüze Sunduğu
Çözümler
15 Temmuzun Edebiyatımıza
Yansıması
15 Temmuz Şiirleri
Çocuk Edebiyatı Yayıncılığı
İstanbul'un Eğitim Geleceği
Yahya Kemal Ve İstanbul
Kutlu Şehir İstanbul'u Tanıyor
muyuz?
Medyanın Dili
Darbeler Karşısında Şiir
İslam Dünyasında
Simülasyonlar, İktidar
Söylemleri Ve Terör
İnsanı Tanıma Sanatı

2017 Yılı

Tarih

14 Ocak 2017

21 Ocak 2017

28 Ocak 2017

04 Şubat 2017

18 Şubat 2017

24 Şubat 2017

04 Mart 2017

11 Mart 2017

18 Mart 2017

25 Mart 2017

01 Nisan 2017

08 Nisan 2017

15 Nisan 2017

22 Nisan 2017

29 Nisan 2017

08 Mayıs 2017

13 Mayıs 2017

20 Mayıs 2017

Konuşmacı

Şakir Diclehan

Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma

Mahmut Bıyıklı

Hıdır Yıldırım

Yusuf Dursun

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Koçak

Prof. Dr. Mustafa Kemal Şan

Mustafa Özçelik

İsmail Bilgin

İsmail Yeşilbağ

Yıldırım Ağanoğlu

Prof. Dr. Nurullah Genç

Üzeyir İlbak

Hasan Suver

Dr. Ahmet Anapalı

Ali Erkan Kavaklı

Atilla Koç

Niyazi Gedik

Konu

Diriliş Neslinin Mimarı

Sezai Karakoç

Dinimiz ve Dilimiz

Bir Kültür Politikamız Var Mı?

Mehmet Akif İnan'ın

Düşünce Dünyası

Arif Nihat Asya

Türk Romanında Avrupa Sohbeti

Birlikte Yaşama Kültürü

Asımın Nesli

Çanakkale Ruhü

Milli Ve Manevi Tiyatro

Yitik Medeniyet Balkanlar

Mahrem ve Münzevi Şiirler

Şehir, Mekan ve İnsan

Kültür ve Medeniyet

Kurtuluşun Faturasını Ödeyen Adamlar

15 Temmuz Diriliş Destanı

Ülkemizin Kültür Politikaları

Gönül Sürgünü Şiirleri

27 Mayıs 2017	Abdurrahim Akkaya	Edebiyatımızda Ramazan
07 Ekim 2017	Prof. Dr. Hayati Develi	Dil Meselemiz
14 Ekim 2017	Prof. Dr. Nurullah Genç	Mahrem Ve Münzevi Şiirler
21 Ekim 2017	Yrd. Doç. Dr. Şeref Akbaba	Ay Vakti Şiirleri
28 Ekim 2017	Kamil Çakır	Şiirden Şuura
04 Kasım 2017	Prof. Dr. Bayram Ali Kaya	Necati Bey'in Poetikası
11 Kasım 2017	Âkif Çarkçı	Bir İslâm Şehri İstanbul
18 Kasım 2017	Prof. Dr. Ergün Yıldırım	Ortadoğu'nun Sosyolojisi
25 Kasım 2017	Prof. Dr. Nazif Gürdoğan	Hicaz'dan Endülü's'e
02 Aralık 2017	Zekeriya Yıldız	Medeniyet Yolcuğu
09 Aralık 2017	İsmail Güneş	Türk Romanında İttihad
16 Aralık 2017	Ahmet Özel	ve Terakki
23 Aralık 2017	Murat Ertaş	Sinema Ve Seyirci
30 Aralık 2017	Aşık Öksüz Ozan-Aşık Rıza Çifçi	İslam Ve Terör
		Hudut Şehrinden Şiirin
		Hudutlarına
		Aşık Edebiyatımız

kurslarımız

Derneğimiz, tüzüğünde bulunan "Kurs, seminer, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları düzenlemek" maddesine uygun olarak topluma dilimizi sevdirecek, dil bilincini güçlendirecek, Türkçemizin doğru konuşulup yazılmasını özendirecek halka açık süreli seminerler düzenlendi, bu seminerlere kayıt yapmak ve belirli sürelerde katılmak zorunlu tutuldu. Dönem sonunda katılımcılara "Katılım Belgesi" ve "Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Kurs Bitirme Belgesi" verildi. 2014-2017 döneminde bu seminerler aşağıdaki başlıklar altında düzenlenmiştir:

Niyazi Gedik ile Doğru ve Güzel Konuşma

Adnan Kaya ile Arapça ve Hat Dersleri

Üzeyir İlbak ile Yazarlık Okulu

Doç. Dr. Durak Puzmaz ile Tefsir Dersleri

Ekrem Sırma ile Osmanlı Türkçesi Kursu (Başlangıç)
Ekrem Sırma ile Osmanlı Türkçesi Kursu (Belge Okuma)

yarışmalarımız

Derneğimiz, tüzüğünde belirlenen amaç doğrultusunda ve dil bilinci- nin toplumda yerleşmesi ve gelişmesini sağlayacak faaliyetler kapsa- mında olmak üzere 2011 yılından itibaren gençlerimizi Türkçemizi doğru ve güzel kullanmaya teşvik edecek liseler arası ödüllü yarışma- lar düzenlemiş ve katılımcı öğrencilerin şiir ve denemeleri kitap olarak basılmıştır. "Sosyal Medya" ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde "Türkiye'nin Darbeler Tarihi ve 15 Temmuz Millî İrade Zaferi" konulu yarışmaya on binden fazla öğrenci katıldı.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIğI
Himayelerinde

LISELİLER DESTANI YAZIYOR

TÜRKİYE'NİN DARBELER TARİHİ ve 15 TEMMUZ MİLLÎ İRADE ZAFERİ TURKCELL LİSELER ARASI DENEME, HİKÂYE ve şİİR YAZMA YARIŞMASI

Kategori Ödülleri

Birinciler	15.000 TL
İkinciler	10.000 TL
Üçüncüler	5.000 TL
İşbirlikçi	1.000 TL

Deneme, Hikâye ve şiir Yarışması Cumhurbaşkanımızca şiiir öğri yayımlanmaktadır.

Ödül Töreni - Temmuz 2017
Yer: Beşştepe Millet Kitaplığı ve Kültür Merkezi
www.tbbil.org.tr/soyalmedyave DilDenemeYarismasi

Paydaşlar

ANŞ SPONSOR

ILBAK TURKCELL

genel merkez etkinlikler

Afyon İstişare ve Değerlendirme Toplantısı

Sivas İstişare ve Değerlendirme Toplantısı

Kahramanmaraş İstişare ve Değerlendirme Toplantısı

amasya şubesi

Amasya Şubemiz, TDED kuruluş ve faaliyet alanının belirlendiği kistaslarda kültürel ve sosyal etkinliklerle varlığını hissettirmiştir. Aşıklar Şöleni, Geleneksel Halk Hikayeleri Anlatımı, yurt genelinden Amasya'ya davet edilen şairlerle **"Şairler Kahvesi"** programı ilk yılın çalışmaları arasında yer aldı.

"Külliye Şiir ve Sohbet" programları, üç aylık **"Külliye Dil ve Edebiyat Mecmuası"** çıkarılmaya devam edilmektedir.

2016 yılı Temmuz ayı itibarıyla dernek binasında adres değişikliğine gidildi. Amasya'nın karakteristik yapılarından **"Yalıboyu Evleri"** zincirinde Müftü Tefvik Efendi Konağı derneğimizin yeni adresi oldu. 7 Kasım 2016 TDED Genel Başkanı Ekrem ERDEM'in de katılımı ile dernek binamızın açılışı gerçekleştirildi.

Bina, Milli Mücadele döneminin unutulmaz isimlerinden olan Müftü Hacı Hafız Mehmed Tefvik Efendi'nin yaşadığı kendi hanesidir. Amasya'nın tarihi şahsiyetlerinden biri olan Hacı Hafız Tefvik Efendi'nin hatırasını yaşatmak için konaktaki bir oda **"Hacı Hafız Tefvik Efendi Anı Odası"** olarak düzenlendi ve onunla ilgili çeşitli bilgileri kapsayan panolar yerleştirdi.

Bu düzenlemelerimiz, Amasya konaklarının özelliklerinin yansıtıldığı örnek bir çalışma olarak dikkatleri çekmekte ve ziyaret edilmektedir.

Derneğimiz, bahçe, giriş kat ve zemin olmak üzere iki katta hizmet vermeye başladı.

TDED Amasya Şubesi'nin yeni binada üyelerimizle birlikte dil, edebiyat ve kültürümüzün yaşatılması için her ayın ilk Cuma akşamında **"Külliye Şiir Akşamları"** programımıza ek olarak on beş günde bir "Surüstü Sohbetleri"ni başlattık. Çoğunlukla Amasya Üniversitesi öğretim görevlisi ve öğretim üyelerinin davet edilerek katılımcılarımıza hem bilgi ve hem de kültürün konuşulduğu toplantılar yapılmaktadır.

ankara şubesi

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Ankara Şubesi düzenli olarak haftanın her gününe bir program olacak şekilde düzenli çalışmalar yapmaktadır. Bu programları aylık ve haftalık programlar olarak aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür.

AYLIK PROGRAMLARIMIZ

Akademik Sohbetler
Kelimelerin Dili
Gençlik Akademisi
Serbest Kürsü
Nisa Okumaları
Vefa Söyleşileri
Haftalık Düzenli Programlarımız
Gökhan Çakır: Mûsikî Dinletileri
Hayati İnanç: Can Veren Pervaneler
Dr. Mehmet Akar: Hadislerin Aydınlığında
Mustafa Özçelik: Yunus Emre Okumaları
Alaeddin Güven: Siyer Okumaları
Necmettin Evcı: Dil, Sanat ve Felsefe Sohbetleri

KURSLARIMIZ

Osmanlı Türkçesi Kursu / Etem Coşkun
Arapça Kursu / Şükrü Ünal
Farsça Kursu / Musa Rahimi
Hüsn-i Hat / Sevban Esra Sarı

AKADEMİK SOHBETLER

DUR SUN GÜRLEK: "KÜLTÜR DÜNYAMIZDAN MANZARALAR"
PROF. DR. HASAN FENDOĞLU : "YENİ ANAYASA"
MUSA UZUNKAYA: "İSLAM VE ŞİİR"
İBRAHİM DEMİRCİ; "OKUR – YAZAR OLMAK KOLAY MI?"
ÖMER LEKESİZ: "SANATIN EDEBİYATIN DÜNÜ VE BUGÜNÜ"
PROF. DR. ZÜLFİKAR GÜNGÖR: "TÜRK İSLAM EDEBİYATINDA DİNİ MOTİFLER"
MUSTAFA AYDOĞAN: "ŞİİR VE HİKMET"
FAHRİ TUNA: "YAŞAYAN PORTELER"
PROF. DR. ŞÜKRÜ KARATEPE: "DÜŞÜNCE VE DİL İLİŞKİSİ"
ŞÜKRÜ ÜNAL ve BESTEKÂR SUAT YILDIRIM: "ŞİİR VE MÛSİKÎ"
NECİP TOSUN: "GÜNÜMÜZ ÖYKÜSÜ"

METİN ÖNAL MENGÜŞOĞLU: "VAHİY VE SANAT"
PROF. DR. MUSA YILDIZ: "AHMET YESEVİ"

GENÇLİK AKADEMİSİ

LEYLA İPEKÇİ: "GENÇLERLE BAŞ BAŞA"
SAMİ GÜÇLÜ: "YAZAR SEÇİP OKUMAK ÜZERİNE SÖYLEŞİLER"
ALİ YALÇIN: "EĞİTİM MESELEMİZ"
ŞAKİR KURTULMUŞ: "ŞİİRE GİDEN YOLDA"
SİNAN AKSU: "GENÇLİK VE MEDENİYET"
AYHAN METİN: "ENGELLİLER VE TOPLUM"

SERBEST KÜRSÜ

ÂDEM KARAFİLİK: "SESSİZ VE SENSİZ" (kitap imza)
ALİ SALİ: "ORTAYA KARIŞIK, MEDYA, SİYASET, EDEBİYAT"
PROF. DR. MUSTAFA İSEN: "YENİ TÜRKİYE'NİN KÜLTÜREL VİZYONU"
ALİ METİN: "1980 SONRASI ŞİİRİMİZ"
ALİ HAYDAR HAKSAL: "İSLAMİ DÜŞÜNCE VE EDEBİYAT GELENEĞİMİZ"
MEHMET KURTOĞLU: "GÖÇLER VE MÜLTECİLER, SURİYE SAVAŞI"
ÖMER ERDOĞAN: "AYANE SÖYLEŞİLERİ"

NİSA OKUMALARI

HANDAN ACAR YILDIZ: "ÖYKÜ ÜZERİNE"
MEHTAP ALTAN: "SÖZ EDEBİYATIN"

VEFA SÖYLEŞİLERİ

PROF. DR. SADETTİN ÖKTEN: "MEDENİYET TASAVVURUMUZ"
PROF. DR. İHSAN SÜREYYA SIRMA: "MÜSLÜMANLARIN TARİHİ"
PROF. DR. ŞÜKRÜ KARATEPE: "28 ŞUBAT"
SADIK YALSIZUÇANLAR: "YAMAN DEDE"
YUSUF KAPLAN: "ÇAĞRISI ÇAĞINI KURACAK BİR GENÇLİK"

HAFTALIK PROGRAMLARIMIZ

GÖKHAN ÇAKIR İLE MÛSİKÎ DİNLETİLERİ
HAYATİ İNANÇ İLE CAN VEREN PERVANELER
DR. MEHMET AKAR İLE HADİSLERİN AYDINLIĞINDA
ŞAİR – YAZAR MUSTAFA ÖZÇELİK İLE YUNUS EMRE OKUMALARI
EĞİTİMCİ YAZAR ALETTİN GÜVEN İLE SİYER OKUMALARI
YAZAR NECMETTİN EVCI İLE DİL, SANAT VE FELSEFE SOHBETLERİ

çankırı şubesi

KONFERANSLARIMIZ

- * DİLİMİZ KİMLİĞİMİZDİR KONFERANSI
- * İŞARET DİLİ SERTİFİKA TÖRENİ
- * 15 TEMMUZ KONULU ŞİİR VE KOMPOZİSYON YARIŞMASI ÖDÜL TÖRENİ
- * ALİYA İZZETBEGOVİÇ KONFERANSI
- * CUMARTESİ SOHBETLERİ
- * MESNEVİ OKUMALARI
- * GÖNÜLDEN KALEME GÜZEL YAZI SERGİSİ

KURSLARIMIZ

- * İŞARET DİLİ
- * OSMANLI TÜRKÇESİ
- * GÜZEL YAZI SANATI
- * NEY
- * TÜRKÇE KURSU (MUHACİR KARDEŞLERİMİZE)

çorum şubesi

İşaret Dili ve Eğitimi Kursu
Kitap Okuma
Hızlı Okuma ve Hafıza Eğitimi Kursu
TDED Musiki Topluluğu
6. Kitap ve Kültür Günleri
Mustafa Armağan Söyleşisi
Mehtap Abdi Söyleşisi
Murat Başaran Söyleşisi
Kitap Okuma Gruplarına yönelik Amasya gezisi
Üniversite Gençlik Buluşması
Öğretmenler Günü Programı
Osmanlı Türkçesi Kursu
Gitar Kursu

2017

Gitar Kursu
Yan Flüt Kursu
Mültecilere Yönelik Türkçe Kursu
Kitap Okuma Grupları Final Programı
7. Kitap ve Kültür Günleri
Yusuf Kavaklı Söyleşisi
Ali Erkan Kavaklı Söyleşisi
Nesrin Çaylı Söyleşisi
Nurkal Kumsuz Söyleşisi
Diksiyon Kursu
Arapça Kursu

erzurum şubesi

TEMMUZ

9 Temmuz: PALANDÖKEN'E DAĞ YÜRÜYÜŞÜ TDED öncülüğünde Erzurum STK'ları

29 Temmuz: KİTAP MÜTALAASI-7: Murat Ertaş

AĞUSTOS

3 Ağustos: Ombudsmanlık Toplantısı Konuşmacısı- Bünyamin Aydemir

7 Ağustos: ŞEHİR VE MEDENİYET KONUŞMALAR-5: Muammer Cindilli

11 Ağustos: Erzurum Aksaçlılar İstişare Toplantısı

23 Ağustos: ŞEHİR VE MEDENİYET KONUŞMALAR-6: Hattat Muhammed

Mağ- Dr. M.İkbal Bakırcı

27 Ağustos: ŞEHİR VE MEDENİYET KONUŞMALAR-8: M. Akif Ertaş

29 Ağustos: İNSAN VE ŞEHİR-1 : Rasim Cinisli (TV Yayını)

EYLÜL

23 Eylül: İNSAN VE ŞEHİR-2: Prof.Dr. Yıldız Akpolat (TV Yayını)

29 Eylül: İNSAN VE ŞEHİR-3: İbrahim Aydemir (AK Parti Erzurum Milletvekili)

(TV Yayını)

EKİM

11 Ekim: İNSAN VE ŞEHİR-4: Nurullah Akçayır (TRT Ses Sanatçısı) – TV Yayını

13 Ekim: PROTOKOL EŞLERİYLE KADINLARIN KAHVALTILI PROGRAMI

18 Ekim: TDED Erzurum İstişare Toplantısı

20-22 Ekim: TDED 3. İSTİŞARE TOPLANTISI-Kahramanmaraş

24 Ekim: Erzurumlu Gençler Yazarlarla Buluşuyor: Murat Ertaş'ın 3 lisede söyleşi

27 Ekim: İNSAN VE ŞEHİR-5: Üzeyir İlbak (TV Yayını)

27 Ekim: Yazar-Okur Buluşması Erzurum TDED- Kültür ve Turizm Bakanlığı

KASIM

3 Kasım: ŞEHİR VE MEDENİYET KONUŞMALAR-9: Prof.Dr. Serhan İspirli

4 Kasım: ETİMOLOJİ OKUMALARI-6: Yasin Yurtoğlu

7 Kasım: FİLM OKUMALARI-1 : Kış Uykusu- Dr. Yavuz Küçükalkan/Dr. Yunus Açar

11 Kasım: KİTAP MÜTALAASI-8: Ümit Çelik

13 Kasım: Atatürk Üniversitesi-STK İstişare Toplantısı: Murat Ertaş-

Bünyamin Aydemir-Tamer Şen

14 Kasım: İNSAN VE ŞEHİR-6: Mehmet Emin Öz

15 Kasım: TRT Haber Radyo Konuşu Murat Ertaş (26 dakikalık yayın)

gebze şubesi

ETKİNLİKLER

Edebiyat Söyleşileri

Diksiyon Kursu

Osmanlı Türkçesi Kursu

Hüsn-ü Hat Kursu

Ney Kursu

EYLÜL 2016-EYLÜL 2017 DÖNEMİ FAALİYETLERİ

- * 5 Şubat 2017: Gazi Üniversitesi çekimi ile Âşıklar Atışması
- * 14 Şubat 2017: "Beşeri Aşkta İlâhi Aşka" şiir dinletisi
- * 23 Nisan 2017: İstanbul ve TDED İstanbul Genel Merkez ziyareti.
- * "BİZİM ŞİİRİMİZ-BİZİM TÜRKÜMÜZ" şiir ve türkü dinletisi
- * Şehit annelerine özel Anneler Günü Etkinliği.

kahramanmaraş şubesi

1- Kahramanmaraş Şubesi, Kahramanmaraş Halk Ozanları Kültür ve Dayanışma Derneği'yle birlikte 11 Kasım 2017 Cumartesi günü saat 20.00'de "Şiirin Başkentinde Ozanlarımız Şairlerimiz" programı gerçekleştirildi. Günümüz halk şiirinin seslendirildiği programda, klasik halk ozanlarımızın türkülerine yer verildi.

2- Türkiye Dil ve Edebiyat Kahramanmaraş Şubesi olarak Kahramanmaraşlı şair Bahaettin Karakoç'u 19 Mart 2017 tarihinde evlerinde ziyaret ettik. Kitaplarının yeni baskılarından söz eden Bahaettin Karakoç, 1970'lerden günümüze Kahramanmaraş'ta gerçekleştirdikleri fikir ve sanat hareketliliğini anlattı.

3- Bu hafta Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Kahramanmaraş Şube Başkanı Cevdet Kabakcı 27 Ekim 2017 Cuma günü saat 20.00'de TDED Kahramanmaraş Şubesi'nin Pınarbaşı, toplantı salonunda Kahramanmaraş'ın saklı değerlerinden biri olarak nitelendirilebilecek, "Kız Sen İstanbul'un Neresindensin", "Yol Ver Dağlar Yol Ver Bana", "Yol Üstüne Bir Gül Diktim", "Hoşça Kal Dünya" gibi çok sayıda ünlü şarkı ve türkünün şairi Aşık Yener'in (D.1928-Ö.2009) hayatını ve şiirlerini anlattı.

4- İbrahim Gökburun 29 Ekim Cuma günü saat 20.00'de Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Kahramanmaraş Şubesi'nde "Taşrada Şair ve Şiir" başlıklı söyleşi gerçekleştirdi.

5- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından 27 Ekim 2016-06 Kasım 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası 3. Kitap ve Kültür Fuarı'na katıldık. Standımızda Türkiye Dil ve Edebiyat Derneğimiz bünyesinde yayımlanan kitap ve dergileri sergiledik. Standımızı çeşitli konuklar ziyaret etti.

6- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından 13 Ekim 2016-22 Ekim 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası 4. Kitap ve Kültür Fuarına katıldık. Standımızda Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği bünyesinde yayımlanan kitap ve dergileri sergiledik.

7- Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Kahramanmaraş Şubesi'nin konuğu şair Mustafa Köneçoğlu'ydü. Mustafa Köneçoğlu 13 Eylül 2017 Çarşamba saat 20:00'de Pınarbaşı Toplantı Salonu'nda "Sezai Karakoç'un Masal Şiiri Üzerinden Bir Tarih Okuması" başlıklı konuşmasını yaptı.

8- Hikâyeci Recep Şükrü Güngör 6 Ekim 2017 Cuma günü saat 20.00'de TDED Kahramanmaraş Şubesi'nin Pınarbaşı toplantı salonunda "Şevket Bulut'un Hikâyeleri" başlıklı söyleşisini gerçekleştirdi.

karaman şubesi

1- Her çarşamba akşamı dernek binamızda üyelerimiz ve katılımcılara ilimiz üniversitesinden öğretim görevlisi Yrd. Doç. Dr. Nasuriddin Mazhari tarafından MESNEVİ okumaları yapılmıştır ve halen devam etmektedir.

2- Her perşembe akşamı dernek binamızda üyelerimiz ve katılımcılara ilimiz üniversitesinden öğretim görevlisi Prof. Dr. Halit Çalış tarafından Kur'an, hadis, sünnet konularında söyleşi yapılmıştır ve halen devam etmektedir.

3- Her cuma akşamı dernek binamızda üyelerimiz ve katılımcılara ilimiz üniversitesinden öğretim görevlisi Yrd.Doç. Dr. Onur Aykaç tarafından halk türkülerimiz ve hikayeleri anlatılmıştır ve halen devam etmektedir.

4- Birer hafta ara ile cumartesi günleri dernek üyelerimizin katılımı ile FİKİR SOFRASI adı ile söyleşi ve sohbetlerimiz yapılmaktadır.

5- Pazar sabah namazından sonra dernek binamızda "Sabah Namazı Buluşmaları" adında ilmihal okuma ve anlatımları düzenlenmektedir.

Fotoğraf: Fahri Dev

TDED Karaman Şubesi Hatuniye Medresesi

kocaeli şubesi

KURSLAR

- NEY KURSU
- TEMEL FARŞA KURSU
- ORTA DÜZEY FARŞA KURSU
- OSMANLICA KURSU
- YAZARLIK OKULU
- DİKSİYON ve HİTABET
- ŞİİR OKUMA ve YAZMA TEKNİKLERİ KURSU
- ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE "İLERİ DÜZEY TÜRKÇE" KURSU

ETKİNLİKLER

- TARİHİ TÜRK MÜZİĞİ TOPLULUĞU ÇALIŞMASI
- KÜLTÜR ve MEDENİYET OKUMALARI
- DİVAN-I HİKMET OKUMALARI
- MESNEVİ OKUMALARI
- DİN ve MEDENİYET
- "YEDİ GÜZEL ADAM" OKUMA ETKİNLİĞİ
- DÜNYA KLASİKLERİ OKUMA GRUBU ETKİNLİĞİ
- TEMATİK FİLM OKUMALARI
- ÇOCUK MASALLARI DİNLETİSİ
- EDEBİ HAYAT OKUMA YARIŞMASI
- YAZARLIK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN ESERLERİNİN KİTAP HALİNE GETİRİLMESİ

YAZARLIK OKULU

Yaratıcı yazarlık, editörlük, öykü yazarlığı, roman yazarlığı ve senaryo yazarlığı hakkında eğitimler verilmektedir.

6 ay Eğitim, sürelidir.

Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri

Her hafta 2 saat süreli

DİKSİYON ve HİTABET

Güzel konuşmaya hazırlık, ifadenin kuvvetlendirilmesi, nefes ve ses eğitimi, konuşma tekniği ve hitabet konularında eğitim verilmektedir.

6 ay eğitim sürelidir.

Pazar ve Pazartesi günleri

Her hafta 2 saat süreli

ŞİİR OKUMA ve YAZMA TEKNİKLERİ KURSU

Hece vezni, serbest vezin, şiir okuma ve yorumlama konularında eğitim verilmektedir.

6 ay eğitim sürelidir.

Cuma günleri

Her hafta 2 saat süreli

OSMANLI TÜRKÇESİ KURSU

Arşivlerde yer alan Osmanlıca eserleri okuma ve anlama becerisi kazandırılmaktadır.

Pazartesi ve Çarşamba günleri

Her hafta 4 saat süreli

FARŞA KURLARI

Temel ve orta olarak iki kurs şeklinde Farsça eğitimi verilmiştir.

3 ay Eğitim, süreli

Cumartesi ve Pazar günleri

Her hafta 3 saat süreli

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERE "İLERİ DÜZEY TÜRKÇE" KURSU

Kocaeli Üniversitesi'nde eğitim gören yabancı öğrencilere yönelik Türkçe eğitimidir.

Perşembe ve Cuma günleri

"YEDİ GÜZEL ADAM" OKUMA ETKİNLİĞİ

Lise öğrencilerine yönelik yapılan etkinlikte "Yedi Güzel Adam"ın eserleri okutulmaktadır.

OKUMA GRUBU ETKİNLİĞİ

Her ay belirlenen bir kitabın ayda bir kez bir araya gelinerek yorumlanması ve tahlilinin gerçekleştirildiği bir etkinliktir. Önceden belirlenen kitaplar katılımcılara ücretsiz olarak verilmektedir.

KÜLTÜR ve MEDENİYET OKUMALARI

Her ay farklı bir yazarın okuyucuyla buluşması sağlanmakta aynı zamanda yazarın kitaplarının ücretsiz olarak okuyucuya dağıtımı gerçekleştirilmektedir.

DİVAN-I HİKMET OKUMALARI

Katılımcılara Türk milletinin Müslüman olmasında önemli katkısı olan Hoca Ahmed Yesevi'nin baş eseri okutulmaktadır.

FİLM OKUMALARI

Türk, İran, Hint ve Batı sinemalarından seçilen tematik filmlerin incelenmesi ve tahlilinin gerçekleştirildiği bir etkinliktir.

YAZARLIK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN ESERLERİNİN KİTAP HALİNE GETİRİLMESİ

Yazarlık okuluna devam eden kursiyerlerimizin dönem içerisinde ortaya koydukları eserler editoryal bir çalışmadan geçirilerek kitap haline getirilmektedir.

konya şubesi

-Salı akşamları Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Doç. Dr. Murat Şimşek'in **Hadimi Hazretlerinin Berikası** okumaları yapıldı.

-Her cumartesi sabahı kahvaltı sonrası Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Dr. Orhan Çeker ile güncel konuların konuşulduğu sohbetler gerçekleştirildi.

-Konya merkezindeki okullarda görevli Türkçe ve edebiyat öğretmenleri, üniversitelerdeki edebiyat bölümü öğretim üyeleri ve edebiyat severler ile toplantılar yapıldı.

-Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Konya Şubesi olarak 2016 Mayıs ayının 4. Haftasında Meram Gödene TOKİ Ortaokulu ve Gödene TOKİ İmam Hatip Ortaokulu ile işbirliği yapılarak ödüllü kitap okuma yarışması düzenlendi.

- Gödene TOKİ İmam Hatip Ortaokulu ve Meram İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Meram Müftülüğü işbirliğiyle; Meram ilçesindeki İmam Hatip Ortaokulları arasında ezan ve müezzinlik yarışması yapıldı. 3 Haziran 2016 tarihinde Kapu Camisi'nde yarışma neticelendirilerek kazananlara ödülleri takdim edildi.

- SADAV (Sosyal Araştırmalar ve Dayanışma Vakfı)'ın öncülüğünde Gençlik ve Spor Bakanlığı destekli 1 Temmuz 2016 tarihinde başlayan "Selçuklu Medeniyeti Genç Liderleri" projesi kapsamında 45 liseli öğrenci ile sosyal, kültürel gezi sohbet ve okumalar yapıldı.

-Selçuklu Belediyesi tarafından desteklenen "Mardinli 40 Genç Konya'da Buluşuyor" projesi kabul edildi ve gençler 2017 Kasım ayında Konya'da ağırlandı.

manisa şubesi

2014

- Kardeş ülke Azerbaycan için kitap toplama kampanyası.
- TRT ortak yayını ile Manisa Türküleri Gecesi.
- Kitap toplama kumbarası oluşturulması.

2015

- TRT ortak yayını Abdurrahim Karakoç anma programı.
- Serdar Tuncer'in katılımıyla Mehmet Akif Ersoy anma programı.
- Soma Şehitleri için hatıra ormanı.
- Köy okullarına kütüphane kurulması.
- Bahattin Özkişi anma programı.
- Trende okuma kampanyası.

2016

- Hasan Celal Güzel paneli.
- Osmanlı Türkçesi Kursu.
- Hat sanatı ile yazı kursu açılması.
- Huzurevi ziyaretleri.
- Köy okullarına kitap toplama kampanyası.

2017

- Gözyaşı Geceleri Tiyatro Gösterileri.
- Devlet Bakanı Numan Kurtulmuş'un katılımıyla 15 Temmuz Paneli.
- Abdurrahim Karakoç-Bahtiyar Vahabzade Azerbaycan dostluk gecesi TRT canlı yayın.

mersin şubesi

- 1) 12.03.2011: "İstiklal Marşı'na Nazire" konulu şiir yarışması
- 2) 19.04.2011: Kutlu Doğum Haftası nedeniyle" Naatlarla Peygamber Efendimiz" adlı program
- 3) 15.02.2012: Mersin Üniversitesi ile TDED Mersin Şube olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Gurbette Öğrencilik" konulu anı yarışması
- 4) 16.02.2013: XVII. Akdeniz Oyunları Genel Koordinatörlüğü ile TDED Mersin Şube olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Sloganımızı Siz Bulun" adlı slogan yarışması
- 5) 29.03.2013: XVII. Akdeniz Oyunları Genel Koordinatörlüğü, Mersin İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve TDED Mersin Şubesi olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Spor, Barış ve Kardeşlik" konulu liselerarası kompozisyon yazma yarışması
- 6) 17.04.2013: Mersin Üniversitesi ile TDED Mersin Şube olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Dostluk" Konulu Anı Yarışması
- 7) 26.10.2013: Çağdaş Demokratlar Birliği Derneği tarafından ilki düzenlenen Yılın Adamları" ödüllerinden "Sivil Toplum Kuruluşları" kategorisinde TDED Mersin Şube Başkanı olarak Mustafa Erim "Yılın Özel Jüri Ödülü"nü aldı.
- 8) 30.04.2014: Mersin Üniversitesi ile TDED Mersin Şube olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Penceremden Mersin Konulu" deneme yarışması
- 9) 04.06.2015: Mersin Üniversitesi ile TDED Mersin Şube olarak ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Bir Mersin Hikayesi" konulu hikâye yarışması
- 10) 10.10.2015: TDED Mersin Şubesi Mersin gönüllüleri olarak yazdığımız "Mersin Şehir Yazıları" adlı kitabın tanıtımı
- 11) 26.04.2016: TDED Mersin Şubesi olarak gelenekselleşen Mersin Üniversitesi ile ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Vefa Yazıları" konulu serbest yazı türü yarışması
- 12) 26.04.2017: TDED Mersin Şubesi olarak gelenekselleşen Mersin Üniversitesi ile ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz "Ülkem" konulu serbest yazı türü yarışması. Ayrıca TDED Mersin Şube olarak kurulduğumuz günden bu yana her onbeş günde bir düzenlenen "Şehir Buluşmaları" adlı konuklarımızın katıldığı programımız devam etmektedir.

ordu şubesi

1- Yeni faaliyet döneminde Şube Yönetim Kurulu olarak, her hafta toplanmayı ve çeşitli mekanlarda üyelerle ayda en az 1 defa bir araya gelmeyi hedefliyoruz.

2- Günlük açık bulunacak sabit bir mekanla beraber faaliyet eksenimizi genişletmeyi, programlarımızı zenginleştirmeyi düşünüyoruz.

3- Üniversitemiz başta olmak üzere, çalışmalarımızı birleştirebileceğimiz STK, belediyeler, özellikle okullar ve diğer resmî kurumlarla daha sıkı iletişimi hedefliyoruz.

4- Bu bağlamda özellikle belediyelerimizle işbirliği sağlamak, birlikte somut çalışmalara imza atmak özlemini gerçekleştireceğimizi umuyoruz.

5- Böylece, yöremizin kültür, sanat, edebiyat ve folkloruyla, basın yayın hayatına katkıda bulunmayı planlıyoruz.

6- Bu meyanda gençler ve okullar arası yarışmalar, şiir şölenleri, dil ve edebiyat sohbetleri düzenlemeyi planlama yanında, dergi ya da kitap yayınlama imkanlarını araştırma niyetindeyiz.

7- Her zaman olduğu gibi yine, Ordu şehir merkezimiz ve ilçelerinde gerek belediyeler, gerekse STK'larca düzenlenen dil, edebiyat ve kültür eksenli her türlü konferans, panel, seminer, tiyatro, festival, fuar, sempozyum gibi faaliyetlere iştirakla beraber üyeler olarak bizzat katılmaya ve katkıda bulunmaya gayret edeceğiz.

8- Bu cümleden olarak, Valilik ve Ordu İl Kültür Turizm Müdürlüğü ya da Ordu Büyükşehir Belediyesi ve diğer kimi ilçelerce düzenlenen çeşitli kültürel, folklorik organizasyonlara katkı verilmeye devam edilecektir.

9- Şube olarak, her platformda her yerde misyonumuzu temsil sadedinde, dil, edebiyat, yerel tarih, folklor, kültür, kütüphane, okuma, yazma konularında görev bilinciyle hareket edilecektir.

10- Bu bilinç doğrultusunda, belediyelerimiz, eğitim camiası, sendikalar, diğer ilgili paydaş dernekler ve üniversiteyle birlikte yapılabilecek işler ve faaliyetlerle ilgili çalışmalar ve arayışlar dönem boyu sürdürülecektir.

osmancık şubesi

- 1- 'Milli Eğitim Üzerine': Milli Eğitim Müdürü Mahmut Tökel
- 2- 'Chappie' Film Okuma Programı
- 3- 'Kardeşliğin Şairi Mehmet Akif İnan': Kazım Sekili
- 4- 'Garip Bir Koleksiyoncu' Film Okuma Programı
- 5- 'Beş Şehir' Film Okuma Programı
- 6- 'Trafik Adabı': Sürücü Eğitimi İşverenleri Sendikası Genel Başkanı Nihat Polat
- 7- 'Akıl Defteri' Film Okuma Programı
- 8- 'Prof.Dr. Necmettin Erbakan'ı Anlama Programı': Cihannüma Derneği Çorum Şube Başkanı Halil İbrahim Aşgın
- 9- 'İmparatorlar Kulübü' Film Okuma Programı
- 10- 'Milli Kültür Meseleleri ve Maarif Davamız': Zeynep Akkaya
- 11- 'Bizim Hikaye' film okuma programı
- 12- 'Darbeler Tarihi ve Darbe Düzeninin Sonu': Avukat Ömer Kılıç
- 13- 'Bürokratik Vesayetın Kırılması Açısından Cumhurbaşkanlığı Sistemi': Başbakan Başkanışmanı Prof.Dr. Lütfi Akça
- 14- 'Şimdi Ya da Asla' Film Okuma Programı
- 15- 'Bir Yükseliş Medeniyeti Osmanlı İmparatorluğu': Cem Örtün
- 16- 'The Lion King' Film Okuma Programı
- 17- 'Huzursuz Bacak': Osman Yaşar Pehlivan
- 18 'Flipped' Film Okuma Programı
- 19- 'Dilimiz Kimliğimizdir': Ekrem Erdem
- 20- 'Yalnız Efe': Egemen Örtün
- 21- 'Gidenlerden Kalanlar' Neşet Ertaş Üzerine: Cem Örtün
- 22- 'Bakış Açısı' Film Okuma Programı
- 23- 'Yazar Okur Buluşması' Aykut Nasip Kelebek, Selim Sinha Berk ve Ahmet Şefik Vefa
- 24- 'Merdiven Baba' Film Okuma Programı
- 25- 'Gidenlerden Kalanlar' Aşık Mahzuni Şerif Üzerine: Cem Örtün
- 26- 'Masalların Düşünce Dünyamızdaki Önemi ve Çocukların Eğitiminde Masalın İşlevi': Ümit Çiftbaş
- 27- 'Akıl Oyunları' Film Okuma Programı

sivas şubesi

1. Ramazan ayı boyunca her gün Sivas'ın kurum yöneticilerinin ve önemli kültürel ve düşünce çevresinden simalarının konuk edildiği "Ramazan Sohbetleri" gerçekleştirilmiştir.

2. Dernek yönetimi ve üyeleri 15 Temmuz Milli İrade Yürüyüşü'ne katılmış ve kent meydanında TDED Sivas Şubesi çadırı kurularak misafirler ağırlanmış, 15 Temmuz ve Milli İrade konulu sohbetler / söyleşiler gerçekleştirilmiştir.

3. Şube Başkanı Dr. Murat Yüksel, yerel televizyonlarımızdan Kanal 58'de dernek çalışmaları ve hayata geçirmeyi düşündüğümüz projeler hakkında bilgi kamuoyuna vermiştir.

4. Öğrencilere ve halka yönelik ney kursları açılmıştır.

5. Sivas merkezdeki okullarda görev yapan Türk Dili ve Edebiyatı / Türkçe öğretmenleriyle istişare toplantısı gerçekleştirilmiş bu öğretmenlerimizin derneğimize üyelikleri sağlanmıştır.

6. Anadolu Mektebi Yazar Okumaları Projesi kapsamında Sivas'ta yürütülen çalışmalara paydaş olarak katkı sağlanmıştır.

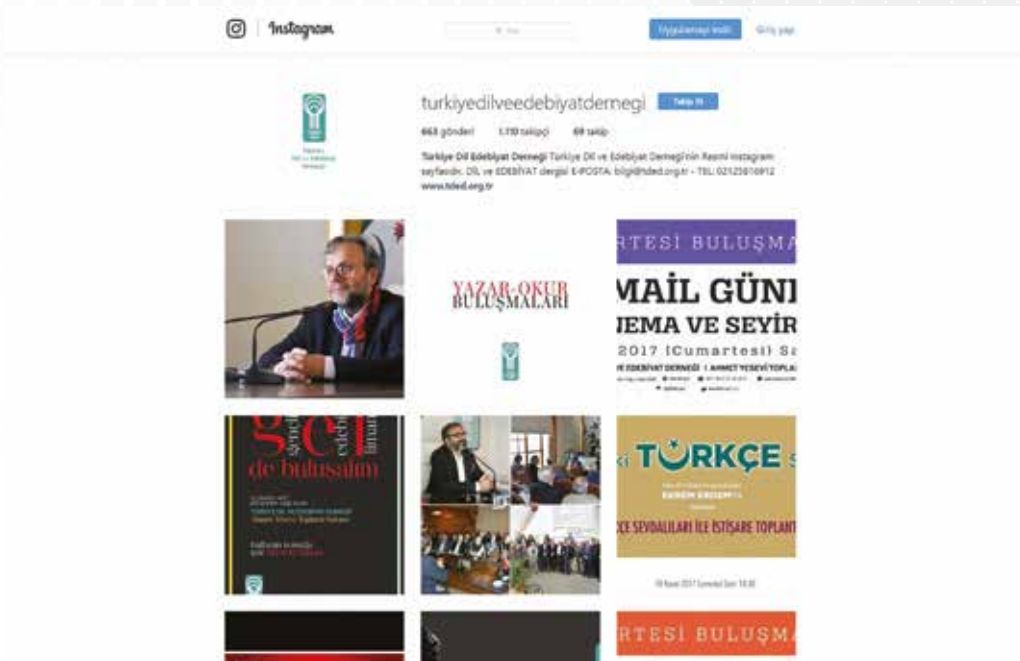
7. Zafer Acar, Gülhan Tuba Çelik ve Aykut Nasip Kelebek'le Sivas Sosyal Bilimler Lisesi'nde söyleşi düzenlenmiştir.

tokat şubesi

1. Ak Zambaklar Şiir Akşamları ile Türkiye'den ve yurt dışından şairlerin katılımıyla şiir gecesi düzenledik. Şairlerimizi okullarda öğrenciler ile buluşturduk.
2. "Okulda Şiir Var Şair Okulda" adını verdiğimiz projemiz ile okullarda öğrencilerle şair ve yazarları buluşturduk.
3. Mim Kemal Öke'yi derneğimiz adına Tokat'a davet ederek söyleşi ve imza günü tertipledik.
4. Dursun Gürlek'i önce liselerimizde söyleşi programlarında ağırladık. Daha sonra söyleşi programı yaptık.
5. Diksiyon kursları düzenledik.
6. İlim Yayma Cemiyeti Yurdu'nda öğrencilerle buluşarak "Sezai Karakoç ve Diriliş" adlı bir söyleşi düzenledik.
7. Necip Fazıl ve Büyükdoğu Nesli konulu söyleşi programı düzenledik.
8. Ali Erkan Kavaklı söyleşisi.
9. Dil ve Edebiyat Derneği Amasya Şubesi'ni şehrimize davet ederek ortak bir söyleşi programı yaptık.
10. 15 Temmuz sonrası demokrasi nöbetlerinde Tokat merkez ve ilçelerinde derneğimiz adına konuşmalar yaptık.
11. Tokat Belediyesi Gençlik Merkezi'nde 15 Temmuz Darbe Girişimi konulu söyleşi yaptık.
12. Av. Hülya Altunsoy'un sunumu ile yeni anayasa konulu program yaptık.
13. 28 Şubat'tan 15 Temmuz'a konulu söyleşi programı gerçekleştirdik.

sosyal medya ve biz

www.tded.org.tr/liselilerdestaniyaziyor

7.493 Fotoğraf 192 Haberler 4.849 Sayfalar 938 Etkinlikler 0 Haberler 0

TDDE
Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği, Dil ve Edebiyat Öğretmenleri ve Öğrencileri ile Edebiyatın Geleceğini Yazıyor

Tweetler **Tweetler ve yanıtlar** **Medya**

Kimi takip etmeli

Türkiye gündemi

TÜRKİYE DİL VE EDEBİYAT DERNEĞİ
"Dünyaya İnanlıyız"

AKADEMİK - KONGRELER - EĞİTİM

ANADOLU - HAKKARİDA - MASHADAKI - DÜZLER - ÇENGELER - KEDİRLER - FAHRETLER

[24 ARALIK 2017]
4. OLAĞAN GENEL KURULU

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi
Adres: Semiz Saitir Caddesi
15 Temmuz Meydanı
Zeytinburnu/İSTANBUL

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Türkiye

TÜRKİYE DİL VE EDEBİYAT DERNEĞİ

TDDE ÇORUM ŞUBESİNDE "ÇORUM OKUYOR" PROJESİ
04 Aralık 2017

TDDE ERZURUM ŞUBESİNDE TÜRKÇE SEVDALARI İSTİFARİ TOPLANTISI
04 Aralık 2017

Ekrem ERDEM BİZİMKİ TÜRKÇE SEVDASI
Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği

Tefekkür ve Karşı Duruş Kaleleri Olarak Bizde Dergicilik

*“Dergi, hür tefekkürün kalesi. Belki serseri ama
taze ve sıcak bir tefekkür.”*

C. Meriç

“Hakikat! Erbab-ı kalem bulunduğu memleketin ziyasıdır.”

Ebuzziya Tevfik

- ÜZEYİR İLBAK-

Eski Türkçede “tér- téril- téle”: derlemek, toplamak, bir araya getirmek, toplanmak manasında; Türkiye Türkçesinde “dergi”: açılıp dürülen sofa, koleksiyon, mecmua, deriş - temerküz etmek, yoğunlaşmak anlamındadır. Farsçadaki “térkü/dérgü” eyerin eşya taşınan arka kısmı anlamında kullanılan bir kelime olup, muhtemelen Kuzey Türkçesinden Farsçaya geçmiştir. Sonuç itibarıyla kelimenin Türkçe kökenli olduğu anlaşılmaktadır.

Gündelik olmayıp, belli zamanlarda çıkan ve hedef olarak seçtiği konulardaki çeşitli yazıları içine alan sürekliliği yayın, mecmua. Kâmûs-ı Türkî mecmua kelimesini “toplanılıp biriktirilmiş ve tanzim ve tertip edilmiş şeyler heyeti; eş’ar ve vesair âsâr-ı müntehabe cemi ve kaydıyla hasıl olmuş risale, bu gibi âsâr-ı müntehabenin kaydına mahsus cüzdan; ulûm ve fûnûn ve edebiyata müteallik mebhâsi cami olarak neşrolunan risale-i mevkûte” olarak ele alır. Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük’te dergi sözcüğünü “Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayın, bülten, mecmua” şeklinde tarif eder. İngilizce ve Fransızcadaki “magazine” sözcüğü, Arapça “mahzen”le akraba olup, Kâmûs-ı Türkî’de “mal ve eşya koymaya yarayan kapalı yer, ambar, kiler” anlamında kullanıldığı şeklinde tanımlanmaktadır.

Dergi, mecmua, magazin, literature/littérature, revue, rewiev gibi farklı kelimelerle ifade edilse de, edebiyat dergileri edebî ve fikrî çalışmaların vitrinleridir. Çıktıkları dönemlerde edebiyatın tartışıldığı, farklı fikirlerin ilk defa ortaya atıldığı forum, münazara ve kalem kavgalarının savaş alanlarıdır. Edebiyat dergileri aynı zamanda fikrî, edebî ve kültürel algı ve anlayışların ortaya çıktığı tarihsel şartları anlamamıza, dönemin sosyal hayat ile diğer tüm ekonomik, politik gündemlerini kavramamıza da imkânlar ölçüsünde kaynaklık ederler. Sonraki kuşakların yazacakları edebiyat tarihlerinin de kayıtlı günlükleridir. Dünyada bilinen ilk dergi 5 Ocak 1665 tarihinde Paris’te yayınlanmıştır. Bizde yayımlanan ilk dergi Vekayi-i Tıbbiye’dir (1850-1851).^[1]

Dergilerin incelenmesi, edebî eserlerin üretildiği ortamı anlamamıza da katkı sağlar. Ülkemizde uzun yıllar yazarı merkeze alan özel sayı çalışmaları yapıldı. Dil ve Edebiyat dergisi olarak biz, farklı bir bakış ortaya koyarak yazarı değil, edebiyat dergilerini dosya yapmak istiyoruz. Bu amacımızı gerçekleştirmek üzere, öncelikle kendimizi mensubu olarak tanımladığımız edebiyat geleneğinin dergilerini ele almayı planlıyoruz.

Bu sayımızda, fikrî ve edebî anlamda bizi uyarıcı, sarsıcı, gençliğimize ‘Kıyamet Aşısı’ yapan Maveria dergisinden başlamak üzere uygun gördük. Maveria’nın tüzel kişiliğiyle özdeşleşmiş, yazı ve şiirleriyle bizi beslemiş, “ağabey” geleneğini

inşa ederek yetişmemizde büyük katkıları olmuş Maveria yazar ve şairlerini de dosyamızın bir parçası yaptık. Ayrıca Maveria'yı takip etmiş, akademik anlamda inceleyip araştırmış uzmanların, kültür ve sanat adamlarının görüşlerine de yer verdik. Cahit Zarıfıglu'nun, Yedi Güzel Adam şiirinde "Bu insanlar dev midir /Yatak görmemiş gövde midir / bir yara açar boyunlarında / Kol kola durup bağırıldıklarında" ifadeleriyle anlattığı "insan güzelleri"ne vefa borcumuz olduğunu ancak bunu "öğretilen her bir harf için kölelik etme hesabını yaparak" ödeyemeyeceğimiz idrakiyle hatırlatmak istedik. Dosya öznesi yapılacak bu dergiler aracılığı ile düşünce dünyamıza kaynaklık eden edebî eserlerin yazıldığı dönemlerin sosyal, ekonomik ve hayat şartlarının bilinmesini sağlayacak verileri paylaşacağız. Bu çalışmalar sonunda "Hakikat Medeniyeti"ni inşa edecek "Diriliş Nesli"nin "vahiy kültürü" ana ekseninde dünyaya birlikte bakmalarının yol işaretlerini inşa edeceğiz. Daha sonra fırsat buldukça imkânlarımız ölçüsünde edebiyat tarihimizde iz bırakmış, farklı edebiyat ve düşünce akımlarına öncülük etmiş dergilere de yer vereceğiz.

Edebiyat dergileri, edebî ürünlerin yazıldıkları dönemdeki tartışmalar üzerinden bizi öncelikle dönemin fikir hayatı, ideolojik ve siyasal ayrışmalarıyla tanıştıracak; düşünce serüvenimizin o günkü mimarları olan yazarların kendi dönemlerindeki genç ve dinamik ortamlarını anlamamıza, nereden nereye evirildiğimize ışık tutacaktır. Dergiler felsefeden-sosyolojiye, şiirden-hikâyeye, romandan-denemeye, sinemadan-resme farklı sanat, kültür, edebiyat ve siyasal sorunların analizleriyle bizi, kültürel köklerimizle buluşturur veya uzaklaştırır. Bu çerçevede dergileri önemsiyoruz ve bir dönemi, bir anlayışı temsil eden eski dergilerimizle yeni kuşak genç yazar ve şairlerin mutlaka tanışması/tanıştırılması gerektiğine inanıyoruz. Dergiler sadece edebî anlamda yeni ürünlerle tanışmamıza değil, çıktıkları dönemin toplum ve toplumun değerler algısını anlamamızı sağlayacak sosyolojik verileri elde etmemize de yardımcı olur. Ayrıca çıkarıldıkları zaman aralığının dilini ve dilin kullanılış şekillerini de yine dergilerden öğreniriz.

Coğrafyamızda dergicilik ve özellikle edebiyat dergiciliği Tanzimat'tan sonra başlar. Zamanla farklı edebî tür, biçim ve tekniklerin geliştirilerek edebiyatın çeşitlenmesi sağlanmıştır. Bizde nesrin gelişmesi, deneme türünün yaygınlaşması ve özellikle tiyatronun bir edebî tür olarak ortaya çıkması bu döneme tekabül eder. Beylik bir ifade ile söylemek gerekirse, "edebiyatın nabzı dergilerde atar." Yaygın olarak kullanılan bu kalıp ifadeye rağmen, edebiyat dergilerine dair yapılan çalışma ve değerlendirmeler sınırlı sayıdadır.

Edebiyatın bir parçası olarak şiir, hikâye, tiyatro, roman, masal, fıkra ve deneme türlerinde yazarlara zemin hazırlayan ve onlara deneyim kazandıran yegâne alan olan dergilerin yeterince bilinmemesi üzüntü vericidir. Dergiler yeni fikir ve inşa alanlarının oluşmasına, zihni karşı duruşların gelişmesine, bunun sonucu olarak da düşünce akımlarının kendilerini ifade ederek var olmalarına imkân sağlayan basılı ürünlerdir. Yine dergiler, çeşitli fikrî ve edebî ekollerin, açtıkları mevziler üzerinden topluma kelime ile inşa edilmiş ses bombaları savurdıkları alanlardır. Bütün düşünce, şiir/öykü/edebiyat dergileri bu anlayışın bir sonucu olarak çıkmış ve her biri kendi poetika ve manifestolarını ortaya koyarak belli bir perspektifle yayın yapmaya başlamışlardır.

Biz bu yazımızda bazı önemli dergi ve edebiyat akımlarının manifestolarından söz ederek dergilerin amaç ve hedeflerinin anlaşılmasına, önemlerinin kavranmasına imkân sağlamaya çalışacağız. Edebiyat dergileri incelendiğinde hemen tamamının bir manifesto/bildirge ile çıktığı görülür. Bu tür bildirgelerle çıkış yapmayanlar birtakım yanlış yorum ve algılarla değerlendirilmiş, bir süre sonra da bildirgelerini yayımlayarak kim olduklarını kamunun dikkatine sunmak durumunda kalmışlardır. Dergiler bu bildirgelerle mensubiyetlerini, dünya ve sanat görüşlerini aktardıklarından; yazar ve şairler bu bildirge ve poetik anlayışları değerlendirerek çalışmalarını gönderecekleri dergiyi ve çevreyi seçerler.

Bilinen tüm şair, öykücü ve deneme yazarları ilk ürünlerini çoğunlukla süreli yayında/dergide yayımlayarak edebiyat dünyasında yolculuğa çıkmıştır. Dergiler aracılığıyla dâhil oldukları çevre ve topluluğun dünya görüşüne göre edebî yolculukları şekillenmiş, bu durum sonraki hayatlarının da belirlenmesine yol açmıştır. Hatta bazı isimleri çıkardıkları dergilerden bağımsız olarak değerlendirmek mümkün değildir. Büyük Doğu Necip Fazıl'dan, Diriliş Sezaî Karakoç'tan, Papirüs Cemal Süreya'dan, Edebiyat Nuri Pakdil'den, Yordam Hüseyin Cöntürk'ten, Dergâh Mustafa Kutlu'dan, Türk Edebiyatı Ahmet Kabaklı'dan, Yedi İklim Ali Haydar Haksal'dan ayrı düşünülemez. Bunların dışında farklı bir algı sa-

dece Maveria dergisi tarafından ortaya konulabilmiş ve Maveria bir "ekip" ve Akif İnan'ın ifadesiyle bir "koro" hareketi olarak öne çıkmıştır.

Edebiyat dergileri siyasi, edebî, toplumsal eğilimlerin öğretilmesi aracı olarak kullanıldıkları kadar; yeni düşünce ve eğilimlerin tutarlı bir şekilde anlatılmasına, tartışılmasına ve tanınmasına da öncülük etmiştir. Batılılaşma sürecinde jakoben aydın sınıfı toplumun dil, edebiyat, kültür, sanat ve geleneksel değerleriyle sanat ve edebiyatı kullanarak mücadele etmiş, Batılı hayat tarzı ve değerleri sanat ve edebiyatla topluma dayatılmıştır. Cemil Meriç dergileri önemseyen önemli münevverlerimizden biri olmasına rağmen Bu Ülke'de şu tespiti yapmaktan geri duramaz: "Her gelen dergi, bize yeni fikirler getirecekti ve bizim, Batı'dan hiçbir farkımız olmadığı için, aynen kullanacaktık onları! Batı'da bizim için hazır fikir olmadığı anlaşılınca kıyamet koptu... Zira biz gözü kapalı, Batı'daki fikirleri burada tekrar ediyorduk..."

İz Bırakan Dergiler ve Çıkış Bildirgeleri

Tanzimat'la başlayan süreli yayıncılık, fikir ve edebiyat dergiciliği beraberinde mukaddime veya beyanname yayınlama geleneğini de getirdi. Batı'da eğitim gören yazarlar manifesto örnekleriyle karşılaşmışlardı. Bildiri/manifesto özelliği taşıyan, bizde mukaddime olarak zikredilen ilk örneklerden biri Abdülhak Hâmid'in Makber'idir. Namık Kemal'in İntibah ve Celâleddin Harzemşah ile Rezaizâde Ekrem'in Zemzeme mukaddimeleri de bu bağlamda öne çıkan örneklerdir.

Edebiyatı Cedide'ye tepki olarak ortaya çıkan Fecr-i Âtî grubu, 24 Şubat 1910'da Servet-i Fünun dergisinde, toplulukları adına kaleme aldıkları ortak metni yayımlayan ilk kişiler oldular. "Bu beyannameye göre, edebiyat ciddi ve önemlidir, bunu kamuoyuna anlatmak lazımdır."^[2] (C. 38, nu. 977, 24 Şubat 1325, s.227). Bu metin bir bakıma Fecr-i Âtî yayın kurulu adına yayımlanan bir bildiriydi. Kaleme alınan metin, edebiyat tarihinde beyanname/bildirge [manifesto] özelliği taşıyan, kalabalık bir yazar grubu tarafından imzalanan ve toplumun dikkatine sunulan ilk örnek metin olması bakımından da önemlidir.

Adı Yahya Kemal tarafından konulan Dergâh 15 Nisan 1921 – 5 Ocak 1923 tarihleri arasında yayımlandı. Yahya Kemal'in kaleme aldığı Üç Tepe adlı makale, Dergâhçıların beyannamesi niteliğindedir.^[3]

Cumhuriyet döneminde bildiri yayımlayan ilk edebiyat topluluğu "Yedi Meşaleciler"dir^[4]. "Yedi Meşale Mukaddimesi" daha önce Servet-i Fünun'da yazan şairlerin ortak imzayla yayımladıkları ve şiirlerini bir araya getirdikleri ortak kitabın ön sözü olup, grubun poetik görüşlerini teorik anlamda ortaya koyan bir metindir.

Orhan Veli, arkadaşları Oktay Rifat ve Melih Cevdet yeni bir anlayışla yazdıkları; kimi çevrelerce garipsenen şiirlerini ortak bir kitapta toplama düşüncesindeydiler. Bir arkadaşlarının önerisiyle kitaba Garip ismi uygun görülür ve 1941 yılında yayımlanır. "Üç şairin imzasıyla çıkmış olsa da, ön sözdeki düşünceler tamamen Orhan Veli'ye aittir ve onun şiir hakkındaki düşüncelerini, eleştirilerini çekinmeden, büyük bir açıklıkla dile getirdiği bir manifesto niteliğindedir."^[5] Bir red ve sürrealist hareket olarak çıkan, Mehmet Kaplan^[6] tarafından inkârcı olarak nitelenen bu grup, II. Dünya Savaşı döneminin yokluk ve yoksulluk şiirinin şairleridir. "Garipçilerin Yunus Emre"lerden, Fuzulî'lerden, Karacaoğlan'lardan işlenerek gelen ve Tanzimat dönemi sanatçılarıyla birlikte çağın gereklerine uygun olarak yenileştirme çabaları içine girilen şiir dilini ve birikimini tamamen yok sayıp yeni bir 'şiir dili ve yapısı' kurma çabaları, edebiyat dünyasında tartışmalara sebep olmuştur. Sabahattin Eyüboğlu ve Nurullah Ataç'ın desteğini alan bu hareket; Ahmet Hamdi Tanpınar, Behçet Necatigil ve Atilla İlhan tarafından tepkiyle karşılanmıştır.^[7]

Şiire yaklaşımları Garipçilerden oldukça farklı olan İkinci Yeni hareketi birbirinden bağımsız kişilerce ortaya konulan benzer temalı şiirlerin daha sonra ilkeler üzerinden tanımlanmasıyla edebiyat çevrelerinde konuşulmuş ve yazılmış bir edebî varoluştur. İkinci Yeni şiiri Cemal Süreya'nın "Folklor Şiire Düşman", Turgut Uyar'ın "Çıkmazın Güzelliği" ve Edip Cansever'in "Mısra İşlevini Yitirdi" metinleri üzerinden değerlendirilir ve bu üç metin İkinci Yeni şiirinin "eşzaman-sız" ve birbirini tamamlayan manifestoları olarak kabul görür. İkinci Yeni Antolojisi olarak yayımlanan Papirüs dergisinin 41. sayısında Mehmet H. Doğan "Garip Şiiri'nin sonudur bu. Bir zamanlar şiiri bulutlandıran, metafizik uykulardan,

küçük adamların arasına mahallelerin daracık sokaklarına indiren şiir, bir yandan değişen toplumsal koşulları kucaklayamaması yüzünden, diğer yandansa güçsüz taklitçilerin çabasıyla tükenmiştir artık. Yeni bir şiir onu aşarak, ondan kurtularak, onun yörüngesinden çıkarak kurulacaktır.”^[8]

İkinci Yeni içindeki en kavi ses şüphesiz Sezai Karakoç’tur. Ancak ideolojiye kiralanan kafa sahipleri uzun yıllar onu görmezden gelirler. Ama o, yok sayıldığı dönemde de sonraları da güçlü bir ses olarak hep vardı. “Sezai Karakoç’un ‘İkinci Yeni Şiiri’ içinde anılmasını hazırlayan süreci değerlendirmek gerekir. ‘İkinci Yeni’yi ‘Mülkiyetlerin çıkışı’ olarak sunan ve bu şiirin uçbeylerinin Sezai Karakoç ile Cemal Süreya olduğunu öne süren Ece Ayhan aslında, üzerinde durduğumuz süreci gözlemlemektedir. ‘Fakülte dergisi’ olan Mülkiye, Siyasal Bilgiler Fakültesinden Sezai Karakoç, Cemal Süreya ve Tevfik Akdağ’ın; Veteriner Fakültesinden Muzaffer Erdost, Orhan Duru ve Seyfettin Başçılilar’ın bulunduğu bir yayın organıdır.”^[9]

Garipçilerden sonra sanat ve edebiyata dair görüşlerini bildirgeyle açıklayan iki topluluk Hisar ve Mavi’dir. Mavi, Teoman Civelek imzasıyla ve “Biz, memleketimizin fikir ve sanat kalkınmasında birer ‘er’ olarak çalışma azmindeyiz. Şunu da belirtmek isteriz ki, fikir ve sanatı, sosyal bir sınıf veya zümrenin bir kavga bayrağı olarak kullanmayacağız” bildirisıyla çıkar. Atilla İlhan gruba katılınca kadar amaçsız ve hedefsiz gençler topluluğu olarak anılırlar. A. İlhan’ın katılımıyla sosyal gerçeklik/’sosyal realizm’ tartışma ve polemiklerine sahne olur.

Türkiye’nin önemli fikir ve sanat adamlarını bir araya getiren Hisar, “yalancı dolma”yı şiir olarak sunan Garip hareketine tepki olarak doğmuştur. Bu topluluk aynı amaç ve dünya görüşü etrafında bir araya gelmiş; ancak derginin ilk sayılarında çıkışlarının amacını belirleyen bir manifesto yayımlama gereği duymamışlardır. Yıllar sonra bir radyo programında bir araya geliş sebeplerini ve ilkelerini anlatan, daha sonra da dergilerinde yayımlayan Hisarcılar dört temel ilkedен söz etmişlerdir.^[10] Hisar; Türk diline saygıyı, yaşayan dille yazmayı, uydurma bir dil ile kültür ve edebî eser yazılamayacağı fikriyle gelenekten kopmadan yenileşmeyi, taklitçi köksüz sanatın tahripkâr etkilerinden korunmayı amaç edinmiş bir topluluktur. “Hisar Türk edebiyatının gelenekle zayıflayan bağını yeniden güçlendirmek, yazdıklarını sanat ve edebiyatseverlere ulaştırmak, edebiyat ortamına seviye getirmek, ‘kökü mazide olan âtî’ çizgisinde eserler vermek, sosyalist sanat anlayışına karşı bir sanat hareketi oluşturmak”^[11] için çıkar. İlk dönemi Ankara, ikinci dönemi İstanbul’da (1950-1980) çıkan Hisar, yayın tarihi süresince tutarlı bir çizgide kalmıştır. Millî edebiyat geleneğinden Ziya Gökalp, Yahya Kemal çizgisinde Genç Kalemler ekolünün devamı niteliğinde bir dergiydi.

Varlık dergisi, çıkışını birinci sayısında ‘Varlık Ne İçin Çıkıyor?’ başlığı altında yayımladı.^[12] Özetle “Memlekette bir tek hakiki san’at mecmuası yok. İnkılâbın, her sahada, yokluktan varlıklar yaratmak işine girişmiş olduğu bir devirde acısı hissedilen bu boşluğu doldurmak, duyulan bir ihtiyaca cevap vermek gayesiyledir ki Varlık çıkıyor. Faydasız, kötü, zayıf ve hasta yazılar sayfalarımızda yer bulmayacaktır. Varlık, yardımlarını temin ettiği yazı arkadaşlarından mümkün olduğu kadar öz Türkçe yazmalarını rica etmiştir. Dil hareketleri için yazılacak yazılara da daima sayfalarını açık tutarak, dil özleşmesi işinde yararlı bir varlık göstermek istiyor.” diyor.

Necip Fazıl’ın yönetiminde, o dönem çalıştığı bankanın desteği ile yayımlanan Ağaç (14 Mart 1936) dergisi, birinci sayısında Adımız başlığıyla çıkış ilkelerini açıklar. Maddeci dünya görüşüne bağlı sanat ve kültür erbabına karşı ruhçu ve mistik bir anlayışı önceleyen Ağaç, kültür ve sanat meselelerinde millî ve manevî değerleri savunmayı ilke edindi. Dönemin önemli şair ve yazarlarını bir araya getirdi. Ankara’da başladığı yayın hayatını İstanbul’da sürdürdü. Adımız başlıklı yazıda “Adımızı Ağaç koyuyoruz. Düşünüyoruz ki güzel ve sonsuz tabiatla, büyüklüğü, olgunluğu, erginliği, bir kelimeyle perfeksiyonu ondan daha iyi gösterecek bir örnek bulunamaz. Ağaç, madde ve ruh gibi, her şeyin bir dış ve iç yüzünü, toprak üstünde ve toprak altındaki gür ve dolaşık varlığı ile çizgi ve biçime sokmuş bir semboldür... Ağaç bize, dünyaya geldiğimiz günden bugüne kadar içimizi dolduran anlama ve arama sıkıntısının dehşetli anatomisi hâlinde görünüyor. Sanki bu fevkalâde şahsiyetin hanesindeki nizamla, içinde Allah’ın sırları yatan ruhumuzun hasret çektiği nizam arasında gizli bir yol meydana çıkıyor.”^[14]

1943 yılında Ağaç dergisindeki düşünceler ekseninde yenilenmiş olarak yayın hayatına başlayan Büyük Doğu,

ismini üstadın 1938 yılında yazdığı aynı adı taşıyan şiirden alır. "Aynası ufkumun, ateşten bayrak! / Babamın külleri, sen, kara toprak! / Şahit ol, ey-kılıç, kalem ve orak! / Doğsun BÜYÜK DOĞU, benden doğarak!" Büyük Doğu^[15] 1 Eylül 1943 yılında ilk sayısıyla "siyasi, edebî haftalık mecmua" alt başlığıyla çıkar. Her sayının ikinci sayfasında, "Büyük Doğu-İdeolocya Örgüsü" imzasıyla yazılar yayınlanır. Bunlar, çeşitli fikirler ve öneriler içerir. Daha sonra İdeolocya Örgüsü olarak kitaplaşır.^[15] "Büyük Doğu bir mefkûrenin ismi" olarak vurgulanır. "Kökümüzle birine ve dallarımızla öbürüne ilişik olduğumuz Doğu ve Batı dünyaları arasındaki mahsup sırrını ruh ve kafa ağlarında örgüleşmiş bulacak ve Türk milletini, alacağı ile vereceği ortasında, tam bir asliyet ve şahsiyet ahengine ermiş görecektir" (Büyük Doğu 1943, 2) ifadesiyle son bulur.

Diriliş^[17] 'Gelişme, Devrim ve Diriliş'^[18] başlıklı çıkış yazısında ruhi, dinî ve manevi dinamikleri dezenformasyona uğramış, çöküntü içindeki toplumu yeniden ayağa kaldıranın yöntemleri tartışılmış ve söz konusu bunalım ve dağılmanın temel sebebinin çıkışı maddede arayan Marksizm'in ilkel yaklaşımı olduğu vurgulanmıştır. Devrim [revolüsyon] yıkıcı, geçmişle ilişki kesici bir başkaldırı olduğundan, toplumun doğal istikametini tahrip etmiştir. Oysa topluma yeni şekil verme ve toplumu geliştirmenin yolu, geleneğe bağlı kalarak gelişmenin [evolüsyon] sağlanmasıyla mümkündür.

Toplumun gerçek kurtuluşu peygamberlerin metodunu benimsemekle mümkündür. Peygamberlerin birincil misyonu 'diriliş' (rezüleksiyon) kelimesiyle ifade edilen büyük inşadır. Diriliş, devrimlerin yıkıcı, sarsıcı, kategorize edici, ötekileştirici, inkârcı niteliklerini ayıklayarak toplumu gelişime hazırlamaktır. Bu yöntem toplumun ruhi ve manevi dinamiklerini canlandırır, ona İsrail sûruyla yeniden hayat verir. Rönesans, tarihî gerçekliğe rağmen dinin hakikatini göz ardı ettiği için başarısız olmuştur.

Batılılaşma, kalkınma, çağdaş uygarlık seviyesine ulaşma, sosyalizm, Marksizm benzeri ideolojiler, dönüştürmek istedikleri toplumları gelenek ve değerlerinden uzaklaştırdıklarından, toplumun her bir ferdi bu akımlara karşı koruyacak fikir sistemlerin kurulması bir zorunluluktur. Her millet [Diriliş "İslam Milleti" kavramını merkeze alır.] yeniden dirilişini, köküne yapacağı diriliş aşısıyla kendi medeniyetinin mirası üzerinden gerçekleştirebilir. Batı tarzı bir başkaldırı ve karşı duruş, toplumun gelişme dinamiklerini yeterince beslemeyeceği için eksik kalacak, o ülkeyi ve ülke insanlarını en azından zihinsel bir köleliğe götürecektir. "Bin yıldır varoluş davasını ekmek kavgasının çok üstünde yaşamış bir toplumu, tarihsiz, geçmişsiz, onursuz bir toplummuşçasına dile getirmeye imkân yoktur."^[19]

Edebiyat^[20] dergisinin birinci sayısında iki çıkış yazısı göze çarpar. Bunlardan ilki Nuri Pakdil tarafından kaleme alınan "Kalemin Yüğü" başlıklı beş bölümlük uzun yazıdır.^[21] İlk önemli soru 'Niçin yazıyoruz?' dur. Yazmanın bir ihtiyaç ve zorunluluk olduğunu belirten Pakdil, yazmanın sorumluluğu ve yazarın öncelikle yaptığı işin farkında olmasının gerekliliğine vurgu yapar. "İşte bu YENİ DÜZENLE' kalem, hiç şaşırılmamak üzere göreve çağırılmıştır, yeniden çağırılmaktadır. Bu çağrı tüm insanlığın kurtuluşu için bir çağrıdır."

Daha sonra 'söz'ün önemine dikkat çekilir ve Eski Yunan'da sözün devletle eşdeğer tutulduğu ifade edilir. Bu husus, uygarlıkları geleceğe taşıyacak etmenin onların edebiyatları olduğu ve bugün eski uygarlıkları edebî metinlerden öğrendiğimiz gerçeği ile örneklendirilir. "Yunan uygarlığını günümüzde sürdüren, döneminin edebiyatıdır."

İkinci bölümün öznesi Mutlak Kitap'tır. "Mutlak öndere 'okul' diye inmeye başlar Mutlak Kitap. Bu kitapla gelen yeni düzende akıl, bilinç ve mücadelenin yapılış şekline ek olarak 'kalem'in de özel bir önemi haiz olduğu ifade edilir. Kur'an-insan ilişkisi üzerinden, insanın sorumluluk ve konumunun apaçık anlatıldığı vurgulanır.

Edebiyat dergisinin ikinci çıkış yazısı 'Yeni Dönemle' başlığıyla Rasim Özdenören imzasıyla yayımlanır.

Türk Edebiyatı dergisi, Ahmet Kabaklı imzalı 'Çıkarken'^[22] başlıklı yazıda çıkış gerekçesini, sanat ve edebiyat çevrelerinde yaşanan "hercümerc'in içinde telaşsız ve tarafsız olarak sağduyu ve sakin düşünceyi işaret eden bir gösterge olmak arzusu ile çıkıyor" şeklinde açıklar. Yahya Kemal ve Mehmet Âkif gibi anıt isimleri örnek aldıklarını da ilan ederler.

Mavera^[23] dergisinin başlıksız ve imzasız yazısı [metni dergimizde yayımlıyoruz] bir manifesto/bildirge/çıkış metni olarak dergi kurucuları tarafından ilan edilmese de; üslup ve muhteva bakımından manifestal bir yazıdır. Yazarının ismi

bir süre gizlense de, Ahmet Kabaklı tarafından Rasim Özdenören olarak ilan edilir. Ansiklopedilere de bu şekilde geçer [DİA]. Aslında bu metin, Maverâ'nın çıkışını dost, tanıdık ve ilgililere duyurmak için yazılan ve gönderilen bir mektuptur.

Metinde, 'Maverâ'nın kelime anlamından hareketle; bu adı almalarının sebep ve amaçları kelimenin 'anlamının anlamı' ile açıklanır. Maverâ, insan aklının ötesinde veya üstünde olanı ifade eden, yabancı dildeki karşılığının transandant (transcendent) olduğu ve Maverâî denildiğinde de öteye mensup (transcendental), metafizik, aşkın, deney üstü, soyut, öteki âlemlle ilgili, tabiatüstü gibi anlamlara geldiği vurgulanır. Kelimenin anlamları üzerine düşündüğümüzde, kavrayış ve algının deneysel olmayıp sezgisel (intuitif) olduğu açıkça anlaşılacaktır. Yerli, gelenekten beslenen ve kendilerini Büyük Doğu, Diriliş, Edebiyat nehrinin devamı kabul eden dergi kadrosu, temel bilgi kaynağı olarak vahyi hayatlarının merkezine koyarlar. Maverâ ekibi, başlangıçsız ve sonsuz varlık sahibi Yüce Allah'ın insanlığa öğrettiği; insanın Maverâ'da 'Elest Bezmi'nde ikrar ederek Akabe'de yapılan sözleşmeyle hayat tarzı ve ahlak hâline getirdiği kulluk bilincinin kendi edebiyat anlayışlarını doğru bir biçimde özetlediğini bildirdiler.

Maverâ'nın köklü bir fikri alt yapıya dayandığı; "yerli düşünceleri"nin edebiyata yeni açılımlar getirme gayesi taşıdığı ve zorunlu olarak çıkma kararı alındığı kaydedilir. "MAVERA, bir yaşama biçimi hâlinde öz uygarlığımızı yeniden yürürlüğe koyma davasını güdenlerin edebiyat alanındaki bir buluşma yeridir. "Selâm üstünüze olsun"^[24] sözleriyle yazıya son verilir. Metinde, manifesto niteliği taşıyan çağrı, öneriler/yenilik ve teklifler olması metni önemli kılar. Onlar Cahit Zarifoğlu'nun ifadesiyle "Yedi Güzel Adam" ve "çağın insan güzelleriydiler". Akif İnan "Yedi Güzel Adam'dan kastınız bizim Edebiyat ve Maverâ kadrosu ise, o kadro hiçbir zaman birbirine olan bağlılığını tavsatmamıştır. Yerlerimiz farklı da olsa, ruhi, kalbi, ideolojik işbirliğimiz aynı hareketi korumaktadır. Erdem Boyazıt'ın bir gazeteye vermiş olduğu [söyleşideki] ifade oldukça ilginç. 'Biz o kümelenişlerde (Edebiyat ve Maverâ dergilerinde) âdeta bir sera ziraatı yapıyorduk. Fakat şimdi tarla ziraatına yöneldik"^[25] demek suretiyle ortak bakışın ve kardeşlik hukukunun güzel bir örneğini, klas duruşuyla bize duyurmaktadır.

Dergiler bir bakışın, kavrayışın, algının, kabulün, reddin, karşı duruşun birlikte inşa edildiği alanlardır. Dergi kurucuları veya daimi yazarlar, üzerinde anlaştıkları ve inandıkları bir ortak anlayışı edebiyat aracılığıyla anlatmak üzere bir araya gelmişlerdir. Sonradan katılanlar da onların dünyayı algılama biçimleri üzerinden yazmaya başlarlar.

Bir süre sonra yazarlar, artık kendi yazdıklarına değil; dergideki tüm diğer yazıların muhtevasına da bağlı kalmak zorunda kalıyorlar. Derginin yayın ilkelerine göre yazıp, tavır ve duruşlarını bu doğrultuda kavileştiriyorlar. Bu durum dayatılan ya da yönlendirilen bir durum da değildir.

Ve ...

Neden dergi dosyaları? Dergiler, çıktıkları dönemin en dinamik genç yazarlarının ilk yazılarının yayımlandığı fikir abideleri... Çoğunlukla bugüne kadar, isimleri dergilerle özdeşleşen kimi yazarlar adına dosyalar yapıldı. Biz ise sizlerle dergileri ve dergilerden bize kalanları paylaşmak istedik. Bunu yaparken de, bizi geleneğimiz, kültür ve medeniyetimizle buluşturan ana kaynaklarımızdan ve bize en yakın dergilerden başlayarak geçmişimize nostaljik bir seyahat gerçekleştirmeyi hedefledik. Bu hedefe uygun olarak, bize 'mektep' görevi yapan sondan kaynağa doğru dosyalar yapmak niyetindeyiz. Maverâ'dan sonra Edebiyat'a, onun ardından Diriliş ve Büyük Doğu'ya, oradan da Sebülürreşad'a varmak, böylece bu dergilerimizin temsil ettiği eskimez değerlerimizle buluşmak istedik.

Bu sürecin tamamlanmasından sonra, dilde, fikir ve aksiyonda iz bırakmış diğer bazı önemli dergileri dosya yaparak kültür ve medeniyet yolculuğumuza devam edeceğiz. Sözü köpürmeden, bize sözün kıymetlisini taşıyan usta ve üstatlarımızı rahmetle yâd ediyor; yaşayan üstat ve ağabeylere hayır üzere yaşadıkları ömürlerinin bereketli olmasını diliyoruz. Bu çalışmada bize katkı veren tüm yazarlarımıza müteşekkirimiz.

Bizimle Maverâ'yı konuşma nezaketi gösteren, bize bir gününü ayıran, emektar ağabey Rasim Özdenören'e; ağabeyliği daima yazarlıktan değerli bilen, 'ağabeylik sanatı' ile 'bilinç aşısı' yapan, klas ve kavi duruşlu, 'göklerin ve yerin dili'yle bizi uyarın Atasoy Müftüoğlu ağabeye de en kalbi şükranlarımızla...

Dipnotlar

- 1 - Ayrıntılı kronolojik bilgi için bkz. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergi, C.2, s.246-247.
- 2 - DİA, Fecr-i Âtı, C. 12, s. 287-290; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C.3, s.173., DİA, Dergâh, c.9, s. 172-173.
- 3 - TANPINAR Ahmet Hamdi (2001). Yahya Kemal, Dergâh Yay., İstanbul 2001, s.43
- 4 - <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/12/850/10775.pdf>
- 5 - http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20EDEBIYATI/yasemin_mumcu_ay_turk_siirinde_garip_hareketi.pdf
- 6 - Mehmet Kaplan, Şiir Tahlilleri 2- Cumhuriyet Devri Türk Şiiri, Dergâh Yay., İstanbul 2011, s. 136-141.
- 7 - Hulusi GEÇGEL, İkinci Yeni Şiirinin Çevresinde Ece Ayhan, Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi 2002, s.14.
- 8 - Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C.4, s.351-352.
- 9 - Mehmet Can DOĞAN, İkinci Yeni Söyleminin Öncüsü, İkinci Yeni Şiir'nin Gönülsüzü: Sezai Karakoç, <http://www.turkishstudies.net.pdf>
- 10 - DİA, Hisar, c.18, s.127-128; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C.4, s.242-244.
- 11 - Öztürk Emiroğlu, Kaynağını Gelenekten Alan Hisarcılar, <http://www.turkishstudies.net/sayilar/sayi14/cilt2/5.pdf>
- 12 - Varlık, Onbeş Günlük Fikir ve sanat Mecmuası, sayı 1, 15 Temmuz 1933. <http://www.varlik.com.tr/varlik-NelcinCikiyor.aspx>
- 13 - Fr. perfection mükemmellik, tekemmül; Lat perfectio perficere, perfect- bir şeyi sonuna kadar yapmak; +tion Lat per+1 facere, fact- yapmak, etmek. <http://nisanyansozluk.com/?k=perfeksiyonu>
- 14 - Necip Fazıl Kısakürek, Ağaç, sayı 1, s.1-2, ; DİA, Ağaç, C.1,s.460.; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Ağaç, C.1, s.43.
- 15 - DİA, Büyük Doğu, C.6, s. 512-513; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Büyük Doğu, C.1, s.483-484; Ed. Mehmet Nuri Şahin / Mehmet Çetin, Necip Fazıl Kısakürek, Büyük Doğu: Bir Kavramın Doğuşu, Dr. Necmettin Turinay, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 2008, s. 218-228.
- 16 - Necip Fazıl Kısakürek, İdeolocya Örgüsü, 18. Baskı, İstanbul 2010.
- 17 - DİA, Diriliş, C. 9, s.371-372; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C.2, s.325-326
- 18 - Diriliş, sayı 1, Mart 1966, s. 3-5
- 19 - KARAKOÇ, Sezai, Edebiyat Yazıları II, Diriliş Yayınları, 1. Baskı, İstanbul, 1986, Sayfa, 90.
- 20 - DİA, Edebiyat, C. 10, s.397-398
- 21 - Nuri Pakdil, Edebiyat, Yıl: 1, S. 1, Şubat 1969, s. 1, 4.
- 22 - Ahmet Kabaklı, Türk Edebiyatı, C. 1, S. 1, Ocak 1972, s. 3-5.
- 23 - DİA, Alim Kahraman, Mavera, s.176-177; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C.6, s.163-164; S. 1, Aralık 1976, s. 46.
- 24 - Mavera, Ankara 1976/1, s. 46
- 25 - Akif Inan, Söyleşiler, Eğitim-Bir Sen yay., Ankara 2009, s.84.

de Nisan 2017
ISSN 1808-7797
9771306173004

Dil ve Edebiyat

Aylık Dil Edebiyat ve Kültür Dergisi

sayı 100

